

BALADE ȘI IDILE

DE

— **GEORGE COȘBUC**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BUCUREȘTI

EDITURA LIBRĂRIEI SOCECŪ & Comp.

21, Calea Victoriei 21

1893.

872584

BUCURESCI

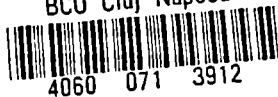
STABILIMENTUL GRAFIC J. V. SOCECŪ

59 — Strada Berzei — 59

BCU Cluj / Central University Library Cluj

[36,796.]

BCU Cluj-Napoca

Noapte de vară.
NOAPTE DE VARĂ.

BCU Cluj / ~~Central~~ University Library Cluj

*Ț*ărilor, de farmec pline,
Strălucesc în luminiș;—
Sboară mierlele 'n tufiș
Și din codri noaptea vine
Pe furiș.

Care cu poveri de muncă
Vin încet și scârțiind;
Turmele s'aud mugind,
Și flăcăii vin pe luncă
Hăulind.

Cu cofița, pe 'ndelete,
Vin neveste de la riû ;
Și cu poala prinsă 'n briû
Vin cântând în stoluri fete
Dela grâu.

Dela gârlă 'n pâlcuři dese
Sgomotoși copiii vin:
Satul e de vuet plin;
Fumul alb alene ese
Din cămin.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar din ce în ce s'alină
Toate sgomotele 'n sat,
Muncitorii s'aũ culcat.
Liniștea-ĩ acum deplină
Și-a 'noptat.

Focul e 'nvelit pe vatră
Iar opaițele-aũ murit,
Și prin satul adormit
Doar' vr'un câne 'n somn măi latră
Răgușit.

Eat'o! Plină, de spre munte
 Ese luna din brădet
 Și se naltă 'ncet-încet,
 Gânditoare ca o frunte .
 De poet.

Ca un glas domol de clopot
 Sună codrii mari de brad ;
 Ritmic valurile cad,
 Cum să sbate 'n dulce ropot
 Apa 'n vad.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dintr'un timp și vântul tace ;
 Satul doarme ca 'n mormânt —
 Totu-î plin de Duchul sfânt :
 Liniște 'n vėsduh și pace
 Pe pământ.

Numai dorul măi colindă,
 Dorul tinăr și pribag.
 Tainic se 'ntâlnește 'n prag,
 Dor cu dor să se cuprindă,
 Drag cu drag.

MÂNIOASĂ.

Am să merg mai înspre seară
Prin dumbrăvi, ca mai de mult,
In priveghetori să-mi pară
Glasul Linei că-l ascult.
Mai știu eu, ce-aș vrea s'ascult!?
Că'n zori Lina sta 'n portiță,
Sălta 'n vânt a ei altiță,
Vântul îi sălta 'n cosiță
Și-i făcea floare 'n obraz:
Eū mergeam la plug în laz,
Și, când trec, Lina s'ascunde,
Par'că nicī nu m'a văzut.
Îi vorbesc, și nu-mī răspunde,
Nu 'mī răspunde!
Și-o întreb, și nu'mī răspunde,
Și mă mir — ce i-am făcut!

Vreaŭ de-aici să rump o floare!
Ochiŭ unui ânger scump
Aŭ albastrul din cicoare,
Şi cicoare vreu să rump —
Mai ştiu eŭ ce-aş vrea să rump!
Că 'n amiază venind pe vale,
Intâlniŭ pe Lina 'n cale:
I-am dat fragi, ea mi-a zis: «Na-le!
Doar ŭi-am zis eŭ să-mi dai fragi?»
Ochiŭ ei frumoşi şi dragi
Priviaŭ tot spre poala rochiŭ,
S'a pus Lina pe tăcut,
Şi vedeam că-ŭ umblă ochiŭ,
Umblă ochiŭ,
Ca la şerpă, iŭ umblă ochiŭ
Şi mă miră ce i-am făcut!

Să-mi pun capul pentr'o Lină,
Să mă fac un om pribag!?
Eşi din neguri, lună plină,
Să mă vezi la Lina 'n prag! —
Mai ştiu eŭ ce-aştept în prag!?
Alte dăţi suna zăvorul;
Lina pe furiş, ca dorul
Păşia 'n degete pridvorul

Și la mine 'n prag venia
Mamă-sa cât ce-adurmia.
Azi ard hainele pe mine,
Mi-e greu capul ca de lut,
Staă în prag — și ea nu vine,
Nu mă vine!
E târziu și nu mă vine, . . .
Și mă mir: ce i-am făcut!?

NU TE-AI PRICEPUT!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nu te-ai priceput! —
Singur tu nu mi-ai plăcut,
Că eă tot fugiam de tine?
O, nu-ı drept, nu-ı drept, Sorine!
Ți-am fost dragă, știu eă bine,
Dar, să-mı spuı, tu te-ai temut.
Și că toate le-am făcut,
Că să poți să-mı spuı odată,
Să mă 'ntrebı: «Mă vrei tu, fată?»
Și plânceam de supărată,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput! —
 Ți-ai spus că s'ascult vorbele tale?
 Dar de unde știi? In cale
 Ți-am umblat și 'n deal și 'n vale
 Și-orîși unde te-am știut.
 Zile lungi mi le-am perdut,
 Să mă 'mprietinesc cu tine:
 Tu-mi umblai sfios, Sorine,
 Și plângea durerea 'n mine,
 Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput! —
 Am fost rea și n'aș fi vrut
 Să te las, ca altă fată,
 Să mă strîngi tu sărutată?
 Dar m'ai întrebat vr'odată!?
 Mă 'nvingea să te sărut
 Eă pe tine! Pe 'ntrecut
 Chip cătam cu viclenie
 Să te fac să 'ntrebă, și mie
 Mi-a fost lună întregi mânia,
 Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput! —
 Ți-ai spus că de m'ai fi cerut

Fatma răsare 'n țipet, de spaimă 'ngălbinită.
 «El are fes albastru și haina sdrănțuită!» —
 Și grabnic eunucii se 'nșiră, urmărind
 Ca șerpii 'prin tufișuri pe Musa-Nin, și-l prind.

Fatma plângând se duce la tată-seu și-i spune.
 «Voiu pune servitori să-l bată! Și voiu pune
 Să-l târăe d'alungul Bagdadului, legat
 De-a calului meu coada, de-a celui mai turbat!
 Mișelul!» Și Ben-Omar isbește cu piciorul
 Și dă un semn. In lanțuri legat, cutezătorul
 Nin-Musa intră palid, cu ochii la pământ —
 El are fes ca 'n Yemen și-o sdranță de vesmânt.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fatma stă răzimată de al tronului pilastru,
 Și sclavul stă 'nainte-î. El are fes albastru,
 Și-albastrii are ochii, d'un farmec dureros;
 E tiner și e palid și-atât e de frumos!
 S'aruncă furtunatic spre rob atunci Sultanul
 Și-i fulgeră 'n cap ochii și 'n mână iataganul:
 «Acesta e?» Și fata se 'ndoaie puțintel:
 «N'a fost acesta, tată! — Să nu lovești în el!»

NUNTA ZAMFIREI.

F lung pământul, ba e lat,
Dar ca Săgeată de bogat
Nici astăzi domn pe lume nu-î,
Și-avea o fată, — fata lui —
Icoană 'ntr'un altar s'o puî
La închinat.

Și dac'a fost pețită des,
E lucru tare cu 'nțeleș,
Dar dintr'al prinților șirag,
Câți aū trecut al casei prag,
De bunăseamă cel mai drag
A fost ales.

El, cel măi drag! El a venit
 Dintr'un afund de Răsărit
 Un prinț frumos și tinerel,
 Și fata s'a 'ndrăgit de el,
 Că doară tocmai Viorel
 I-a fost merit.

Și s'a pornit apoi cuvânt!
 Și patru margini de pământ
 Ce strimte-au fost în largul lor,
 Când a pornit să-și dee zor
 Acest cuvânt măi călător
 Decât un vânt!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ca ieri cuvântul din vecin
 S'a dus ca astăzi prin străin,
 Lăsând pe toți, din cât afund
 O mie de crăimă ascund,
 Toți craii multului rotund
 De veste plini.

Și-atunci din tron s'a ridicat
 Un împărat după 'mpărat,
 Și regii 'n purpur s'au încins,
 Și Doamnele grăbit au prins
 Să se gătească din adins
 Ca nici odat'.

Iar când a fost de s'a 'mplinit
 Ajunul zilei de nuntit,
 Din munți și văi, de peste mări,
 Din larg cuprins de multe zări,
 Nuntași din nouă-zeci de țeri
 S'aū răscolit.

De cum a dat în fapt de zori,
 Veniaū cu fete și feciori
 'Trăsnind rădvanele de craiu,
 Pe netede poteci de plaiu:
 La tot rădvanul patru cai,
 Ba patru sorī.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Din fundul lumii, maī din sus,
 Și din Zorit, și din Apus,
 Din cât loc poți gândind să bați
 Venit-aū roiuri de 'mperați
 Cu stemă 'n frunte și 'mbrăcați
 Cum astăzi nu-s.

Sosit era bătrânul Gruiu
 Cu Sanda și Rusanda lui,
 Și Tinteș, cel cu trainic rost:
 Cu Lia lui sosit a fost,
 Și Bardeș cel cu adăpost
 Prin munți silhuī.

Și alții, Doamne! Drag alint
 De trupuri prinse 'n mărgărint!
 Ce fete dragi! Dar ce comori
 Pe rochiile lungi țesute 'n florii!
 Ear hainele de pe feciori
 Sclichea d'argint.

Voiniciii căi spuma în salt;
 Și 'n creasta coifului înalt
 Prin vulturii vântul viu vuia,
 Vr'un prinț măi tînăr când trecea,
 C'un braț în șold și pe prăsea
 Cu celalalt.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ear măi spre-amează, din depărtări
 Vezutu-s'a crescînd în zări
 Rădvan cu mire, cu nănași
 Cu socrii marii și cu nuntași,
 Ear nouăzeci de feciorași
 Veneau călări.

Și ca la mândre nunți de crai,
 Eșit-a 'n cale-ales alai
 De sfetnicii mulți și mult popor
 Cu musicii multe 'n fruntea lor;
 Și drumul tot era covor
 De flori de Maii.

Ear când alaiul s'a oprit
 Și Paltin craiu a stărostit,
 A prins să sune sunet viu
 De treasc și trâmbiți și de chiu —
 Dar ce scriu eu ? Orî cum să scriu
 E ne'mplinit !

Și-atunci de peste larg pridvor,
 Din dalb iatac de foișor
 Ieși Zamfira 'n mers isteț,
 Frumoasă ca un gând răsleț,
 Cu trupul nalt, cu părul creț,
 Cu pas ușor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un trandafir în văi părea ;
 Mlădiul trup i-'l încingea
 Un briu de-argint, dar toată 'n tot
 Frumoasă cât eu nicî nu pot
 O măi frumoasă să-mî socot
 Cu mintea mea.

Și ea, mergînd spre Viorel,
 De mână când a prins'o el,
 Roșind s'a zăpăcit de drag, —
 Vătăvul a dat semn din steag
 Și-atunci porniră toți șireag
 Incetinel.

Și 'n vremea cât s'aũ cununat
 A prins poporul adunat
 Să joace 'n drum după tilincă :
 Feciori, la zece fete, cincă,
 Cu sdrângăneii la opincă
 Ca 'n port de sat.

Trei pași la stânga linișor
 Și alți trei pași la dreapta lor ;
 Se prind de mâni și se desprind,
 S'adună cerc și ear se 'ntind,
 Și bat pământul tropotind
 In tact ușor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ear la ospăț ! Un riũ de vin ! —
 Mai un hotar tot a fost plin
 De mese, și tot oaspeți rari
 Tot crai și tot crăese mari,
 Alătura cu ghinărari
 De neam străin.

A fost atâta chiũ și cânt
 Cum nu s'a pomenit cuvânt !
 Și soarele mirat sta 'n loc,
 Că l'a ajuns și-acest noroc,
 Să vadă el atâta joc
 P'acest pământ !

De-ai fi văzut cum aă jucat
 Copilele de împărat,
 Frumoase toate și intrulpă
 Cu ochi șireți ca cei de vulpi
 Cu rochiș scurte până 'n pulpă
 Cu păr buclat.

Și principă falnică și 'ndrăsneț
 De-al căror buzdugan isteț
 Perit-aă smeș din iadură scoșă!
 De-ai fi văzut jucând voioșă
 Și Feți-voinică, și Feți-frumoșă,
 Și logofeți.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Ba Peneș-impărat, vënd
 Pe Barbă-cot, piticul, stând
 Pe-un gard de-alături privitor,
 L'a pus la joc! Și 'ntre popor
 Sărea piticu 'ntr'un picior
 De nu-și da rënd!

Sunt greș bătrâni de pornit,
 Dar de-î pornești, sunt greș de oprit!
 Și s'aă pornit bārboșă regă
 Cu sfetnică 'nvechiă în legă
 Și patruzeci de zile 'ntregă
 Aă tot nuntit.

Și vesel Mugur-Impărat
Ca cel d'întâiu s'a ridicat
Și, cu păharul plin în mână,
Precum e felul din bătrâni
La orî ce chef între Români,
El a 'nchinat.

Și-a zis: «Cât mac e prin livezi,
Atâția anî la mirî urez!
Și-un prinț la anul! blând și mic,
Să crească mare și voinic, —
Iar noi să măi jucăm un pic
Și la botez!»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CÂNTECUL FUSULUI

Eu mi-am făcut un cântec
Stând singură 'n iatac —
Eu mi-am făcut un cântec,
Și n'aș fi vrut să-l fac.
Dar fusul e de vină
Că se 'nvârtea mereu,
Și ce-mă cânta 'nainte
Cântam pe urmă eu.

De-atunci îl cânt într'una
Că-mă vine-așa nevrând ;
De-aș face orî ce-aș face
Nu pot să-l scot din gând.
Il cânt torcând la vatră
Și-l cânt mergând pe drum
Și nu pricep ce-î asta,
Și nu știu, biata, cum ?

Adese stând la cină
 Simt lacrimile des,
 Nu pot mânca de lacrimă,
 Și trebuie să es
 Afară 'n vânt, afară,
 Că-mă arde capul tot,
 Și 'ngrop în palme capul
 Și-mă cânt amarul tot.

Am stat la roata morii,
 Și roata umblă des
 Și roata morii cântă
 Cuvinte cu 'nțeles.
 Ea cântă înainte,
 Cânt și eă după ea —
 Moraru 'și face cruce
 Privind în urma mea.

Și-am mers pe malul apei,
 În valuri să-mă îngrop
 Și cântecul și-amarul —
 Dar a 'nceput un plop
 Să cânte, și toți plopii
 Cântău duios în vânt
 Și m'am trezit d'odată
 Că plâng și eă și cânt!

Și-am mers pe luncă, dar jalnic
 D'alungul peste luncă
 Cum plâng și cântă toate!
 Și 'n crâng m'am dus atunci —
 Nu-î loc măi bun pe lume
 De plâns decât în crâng!
 Ah, toate plâng, și satul
 Se miră, că eu plâng!

Ah, fusul e de vină,
 Că se 'nvârtea mereu
 Și el cânta un cântec,
 Și-l știu d'atunci și eu!
 Și n'cet ce trece viața
 Când n'ai nici un noroc —
 Măi iute da'ar trece,
 De-ar sta măi bine 'n loc!

De-ar sta pe loc măi bine!
 Orî loc eu să-mi găsesc
 Să pot să plâng cu hohot—
 Nici asta nu 'ndrăsnesc!
 Că mama mă tot ceartă
 Și tata-î supărat,
 Și 'n ochii mei se uită
 Toți oamenii din sat.

Ah, seara numai, seara
Mă simt la largul meu,
Că 'ngrop în perne capul
Și până 'n zorii mereu
Tot plâng ca o nebună
Și perna 'n braț o strâng
Și plâng, că nu mă vede
Măicuța-mea că plâng.

BALADĂ ALBANEZĂ

Fiu! pașei din Ianina
Un cal negru 'n riū adapă.
Pre când vine după apă
Cu vas alb pe cap Despina.
Dar din munte, de pe creastă,
George cată 'n văi și vede
Și pe Turc și pe nevestă.

Fiu! pașei din Ianina
De la pept o floare scoate
Și-o aruncă 'n val, să 'noate
Până 'n vale la Despina.
George 'n munte pumnii 'și stringe.
Buza cruntă 'n dinți o mușcă
Și de-albastră ciudă plânge.

Fiul pașei din Ianina
 Vesel brațele-și întinde,
 Când se pleacă 'ncet și-î prinde
 Crinul de pe rîu. Despina.
 Ce, la pept a pus ea floare?
 Dar și 'n munte George pîne
 Plumbii sub scăpărătoare.

Fiul pașei din Ianina
 Bland desmeardă alba frunte
 A nevestei, dar din munte
 Moarte-aduce carabina.
 Nu 'n cal, nu 'n fiul pașei,
 Plumbul a mers drept în crinul
 Pus pe peptul alb al lașei.

Fiul pașei din Ianina
 Sare 'n șa, îndoae briul,
 Bate 'n cal nebun cu friul --
 Și-l ajunge carabina :
 Nu 'n pept strîns cu haină verde,
 Ci 'ntr'un braț, mai mult neveste
 Cu-acel braț să nu desmerde!

A R M I N G E N I Î

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Încând umbla Hristos prin țară
Lăzind cuvântul său frumos,
Ovrei toți 'i-aū scos ocară
Și cărturariī lor cercară
Prilegiū să piardă pe Hristos.

Așa, 'ntr'o noapte 'ntunecată
Când vecinicul Mântuitor
Durmea 'ntr'o casă 'ncreștinată,
Găsitul-aū Ovreiī 'ndată
Și sfat făcut-aū de omor.

La Mează-noapte-aveaŭ să vie
La casa unde El dormea —
Și, casa pentru ca s'o știe,
Aŭ pus ca semn și mărturie
In fața casei o nuia.

Dar Dumnezeŭ, cel ce scoboară
Și 'n gândul cel mai nevădit
Nu lasă p'al scŭ fiŭ să moară,
Căci a răscumpărării oară
Și vremea morții n'a sosit.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și Dumnezeŭ orbit-a firea
Ovreurilor împinși la rēu,
In cât să n'aibă nicăirea
Vr'un chip de-a făptui perirea
Născutului din Dumnezeŭ.

La mezul nopții 'n gloată mare
Ovreurii pe furiș pornesc —
Și-Ovreurii urlă de mirare,
Că_ei la casa fie-care
Ca semn câte-o nuia zăresc.

«Dac'am pierdut și astă-zî prada,
Cu greü putea-vom s'o găsim».
Pornește-apoi răgnind grămada,
Perëndă 'n sgomot toată strada
Tăcutului Ierusalim.

Dar neputënd să măi găsească
Pe Christ ca să'l omoare 'n somn
Perdut-aü noaptea dușmănească
Și n'aü putut să 'ndeplinească
Perirea vecinicului Domn.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și din aceea zi 'nainte
Rēmas'a obiceiü. și spun,
Ca pentru-aducerea aminte
De noaptea mântuirii sfinte
Romăniü și-azi Armingeni pun.

REA DE PLATĂ

Fa vine de la moară;
Și jos în ulicioară
Punând un sac, în urmă
Nu-l poate ridica.
«Ți-l duc eu!» «Cum?» «Pe plată!»
Și ea, cuminte fată
Să și 'nvoește 'ndată
Și nu prea zice ba.

Eu plec cu sacu'n spate —
La calea jumătate
Cer plata, trei săruturi.
Dar uite, felul ei :

Stă 'n drum și se socoate,
Și mi spune câte-toate,
Că-s scump, că ea nu poate,
Că prea sunt multe treî!

Cu două să 'nvoește,
Și — unul mi-l plătește
Cu altul să-mă rămâe
Datoare pe 'nserat.
Dar n'am să-l vîd cât veacul!
Și iată-mă, săracul,
Să-i duc o poștie sacul
P'un singur sărutat!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

FATA MORARULUI

Sub plopii rari apele sună
Și plopii rari vijie'n vânt
Și roata se învârtă nebună
Eu stau la covată și cânt
Și singură nu știu ce cânt,
Și'n ochii mei lacrimi s'adună.

Așa-î de 'ntuneric afară!
Din cer un iad până 'n pământ—
Eu cânt tot un cântec d'aseară,
Și tremur și n'aș vrea se-l cânt,
Și-l tac, dar nevrînd îl cânt eară!

O, stinge-te, lampă, te stinge!
Că bréul de 'ncins mi-a fost lung,

Dar brêul meü astăzi më stringe,
La copciü cu greu î'l ajung --
Atât de cu greü i-l ajung,
Şi'n copciü el trupul mi-l frânge!

Dormi, mamă, dormi draga mea mamă,
Să nu 'ntrebî de ce nu dorm eu!
Obrazul ascuns sub naframă
E martur pëcatuluï meu,
E martur amaruluï meu —
Tu n'ai băgat încă de seamă!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Supt plopiï rarï apele sună
Şi plopiï rarï vijie 'n vânt
Eï parcă dau hohot să-mi spună
In ris, ce nemernică sînt —
Ce rea, ce nemernică sînt,
Şi apele 'mï strigă «Nebună!»

O, macină grăul mai bine
Şi 'nvërte-te, roată, mereu!
Că lumea sē'nvërte cu mine,
Şi vreu, şi eu nu ştiu ce vreu —
Ba lasă, că ştiu eu ce vreu:
Aş vrea să fiu, roată, supt tine!

CRĂIASA ZINELOR

Țărcanul însuși stă domol
Și 'n gânduri dulci se pierde,
Când zinele cu pieptul gol
Răsar pe lunca verde.
Ușoare, ca de neguri fug
Prin liniștea adâncă,
Obrajii lor, ca flori de rug,
Sunt nesărutați încă.

Vezi tu departe 'n Răsărit
Aprins lucind ca focul
Palatul lor? Imprejmuit
Cu zid d'argint e locul:
Acolo ele 'n veci nu mor
Și vara 'n veci nu moare,
Și ele 'și-au Crăiasa lor
Și toate sunt fecioare.

La țara lor nici smei n'ajung —
 Dar într'o zi, la poartă,
 Bătù, de drumul greu și lung
 Slăbită și mai moartă,
 O fată de 'mpărat, cerënd
 Un adăpost, sërmana,
 Și să ruga milös de blând,
 «Și cum te chîamă?» — «Ana».

«Eü nu pot, Ano, să-ți descuiü ;
 Acest drept al meü nu e.
 Crăiasëi noastre am să-ı spuiü,
 Să vie să-ı descue».
 P'un norj de aur lunecând
 A zinelor Crăiasă
 Vinea cu përul riurând,
 Riü galben de mătasă.

Crăiasa în purpur și 'n smarald
 S'ascunde, nu s'ascunde,
 Străbați cu ochiü viul cald
 Al formelor rotunde.
 De foc sunt ochiü ei crăești —
 La zid ea stă plecată :
 «Descuiü. Dar eü mă tem, că ești
 Fecior!» — «Ba nu; sünd fată!»

Și dându-î zinele-adăpost
 Trăia cu ele soră.
 Dar într'o zi a fost ce-a fost,
 Că ea n'a mers la horă!
 Având inel, ea se juca
 Stând singură 'ntr'o vale:
 Pe-acolo Doamna se plimba
 Și-a dat de Ana 'n cale.

«Ce ai tu, Ano?» — «Uite ce-î!»
 Crăiasa schimbă fețe,
 Că n'a văzut în viața ei
 Inel, și ce mândrețe!
 Din piatra tronului din raiu
 Cioplit în florî maestre,
 El singur unuî fiu de craiu
 D'ajuns i-ar fi fost zestre.

«Și cum îi zică?» — «Inel îi zică!»
 Pe degetul suleget
 Al zinei pus, pe cel mai mic,
 Crescut părea pe deget.
 «O, dă-mi-l mie!» Drăgălaș
 Să roagă ea 'mbătă.
 «Ți-l dau, stăpâno, de mă lași
 Să te cuprind odată!»

Crăiasa 'n veselia ei
 D'odată se 'nvoește:
 «Mă strîngi la pept, și-atîta ce-î?»
 Și peptul Anei crește,
 Și cum întinde brațul drept
 Măi viū îi bate peptul
 Și tremură, strîngînd la pept
 Pe Doamnă-sa cu dreptul.

«Atîta ce-î?» — «Dar m'ai durut!
 Să nu pui mîna stîngă!»
 Și'n urmă zina s'a sbătut
 Că prea mult vrea și'o strîngă.
 Așa fac și copiii 'n joc
 Când nu-și înțeleg vrerea
 Dar zinei i-a părut d'atunci
 Că i-a slăbit puterea.

A doua zi, sub umbre rari
 De pom cu floarea albă,
 Copil' avînd mîrgăritari
 Făcea dintr'înșii salbă.
 Crăiasa vine iar. Zărînd
 Frumoasa jucăree,
 Aprinșii-î ochii măi mult s'apriind
 De dorul să i-o dee.

«Ce-î asta?— «Salbă!» Ard răsleț
 Mărgeanuri roșii 'n pară,
 Și n'ăi fi dat d'ajunsul preț
 Al salbei, dând o țară.
 «Și cui o dai tu?» Patimaș
 Zimbind crăiasa 'ngână.
 «Ți-o dau și ție, de mă lași,
 Să te sărut, stăpână!»

Pe nimeni ea n'a sărutat,
 Orî poate florî și fluturî,
 Dar pentru salbă i-ar fi dat
 Și-o sută de săruturî.
 Așa fac doi copii în joc,
 Când nu 'nțeleg ce-i jocul,
 Dar zinei i-a părut d'atunci
 Că i-a perit norocul.

A treia zi, privind în lac
 Copila, ca 'n oglindă,
 Cerca și nu putea pe plac
 Un brâu pe trup sê-și prindă.
 Crăiasa vine iar. Grăbit
 S'a 'ncins atunci crăiasa,
 Și cât de strîns i s'a lipit
 De caldul trup mătasa!

Ea bate 'n palme, vede 'n lac
 Că strînsă-î stă măi bine;
 Rotunde, ca un cap de mac,
 Staă sinurile pline,
 Măi naltă pare, și 'n umblat
 Mlădie ca o vargă,
 Ea simte cât de rău i-a stat
 În haina ei cea largă.

Și ochii-î otrăviți de dulci
 La brâu sêlbatică cată
 «Ți-l dau, cu tine de mē culci
 Alătura odată!»
 «Dar, Ano, pentru ce nu-mi cei
 Altceva; am eū multe!»
 «Nu vreū!» Și 'n urmă asta ce-î?
 De ce sū n'o asculte?

Știți voi povestea, când un fiū
 De împērat odată,
 În pept cu dor turbat de viū,
 S'a îmbrăcat în fată?
 Luând, în loc de paloș fus,
 Și 'n loc de coif naframă,
 Pe peptul tiner el și-a pus
 Altiță 'n loc de-aramă.

El stă pe tron, și lângă el
Ce trist crăiasa plânge !
Cu mâna ei cea cu inel
Rupându-și salba, strînge
Genunchii lui, ea stă 'n genunchi !
Și bréul și-l desleagă,
Și përu-î destăcut mănunchi
'I umple fața 'ntreagă.

«Eü toate, toate le-am perdut !
Și Dumnezeu mă peardă
Din ochii lui, că te-am crezut !»
El rîde și-o desmeardă :
«Acum nu-i timp să te bocești ;
Tu vii cu mine-acasă ;
Crăiasă dacă nu mai ești
Vei fi împărăteasă !»

PUNTEA LUI RUMI

I.

Rumi adunase 'n creer
Toată cumiția lumii —
Și 'ntr'o zi regele Gupta
Chiamă la palat pe Rumi.
«Mâne-î Anul-nou, stii bine.
Și-obiceiū din vremuri este
Ca 'n această zi să fie
Sărbătoare de neveste.

Și eū vreaū un lucru mare!
Tu ești sfânt, așa să spune,
Faci minuni; și mâne tocmai
Ce n'aș da pentr'o minune.
Imulțim splendoarea zilei —
Vrei? Găsești tu una 'n pripă»
Rumi a rămas pe gânduri,
Negăsind răspuns o clipă.

Și-a plecat. Făcuse dânsul
 Marî minunî de altădată,
 Dar acum avea prilejul
 Pentru cea mai minunată.

II.

P'un șes larg sunt adunate
 Gințile din Himalaia,
 Oștenî negri 'n coifurî albe,
 Principî, preoți, sclavi și raia.
 Toți bărbații stau d'o parte,
 Iar la mijloc stau fecioare
 Și neveste, și duc hora
 Toate 'n port de sərbătoare.

Iar regina joacă 'n frunte
 Cu opt-zeci de principese —
 La un semn s'alina jocul,
 Și-acum Rumi 'n mijloc ese.
 El avea un cort d'o parte,
 Iar în cort? Cine-ar ști spune!
 El încet desface cortul
 Cu ascunsa lui minune.

Să ivesc doi stâlpi, în urmă
 Alții doi, apoî mărunte
 Peste stâlpi câte-va scânduri.
 Ce era? O simplă punte.
 «Rege, nimeni nu cunoaște
 Ce-î în sufletul femeii,
 Numai cei de sus! Și intă
 Și 'ntr'un lemn s'arată zeii!

De va trece peste punte
 O femeie credincioasă,
 Se va 'nfrumoșa femeea
 Remâind mereu frumoasă.
 De va trece însă una
 Care si-a 'nșelat bărbatul,
 Ea se va negri ca noaptea,
 Astfel ispășind păcatul.

Dar eū cred, că nu-î nici una
 Cu păcate! Cea mai castă
 Treacă 'ntăiū! Și-apoî se treacă
 Rënd pe rënd câte-o nevestă.»
 Și-a tăcut. Eraū în șiruri
 Zeci de miū și miū de sute
 De femeī: ce de credință
 La un loc, ce de virtute!

Dar virtutea — zice Veda —
 Este mută, vecinic rece.
 Gupta strigă, dă un ordin,
 Mai dă unul, dă vr'o zece
 Ş'apoï zimbitor priveşte
 Spre regină : «De să poate
 Treci tu 'ntâiū, şi după tine
 Au să treacă 'n urmă toate!»

«Dacă vrei, eū trec, nu-mi pasă!
 Dar chiar eū? Nu să cuvine
 Să puī, rege, la 'ndoială
 Sufletul unei regine.
 Mē nroşeşte singur gândul,
 Că tu ai aflat cu cale
 Tocmai azi să puī la probă
 Inima nevestei tale!»

Şi-a rămas pe loc regina.
 Regele-a privit sinistru
 Spre Nipunica, nevasta
 Celui mai frumos ministru.
 «Iartă, rege,» a zis dēnsa
 «Nu pot suporta privirea
 Multor ochi! Sunt sficioasă;
 Eū aş trece, însă firea — —»

Principesele 'nroșite
Bucuros voiaŭ să treacă,
Dar putea să mință puntea,
Vr'un nedrept putea să facă.
Orî mai știi? Bătrânul Rumi
Face-o glumă, cum se vede;
Și-î atât de slabă puntea,
Că 'n ea nu te poți încrede.

Ș'apoî cum să creadă lumea,
Ce vor spune nește lemne?
Regele, mușcându-și gura,
A tăcut, convins pe semne.
«Dar minunea unde-î Rumi?»
Punând degetul pe frunte
A zimbit bătrânul preot:
«Puntea e ca orî-ce punte.

«Nici virtutea n'o arată,
Nici păcatul, dar azi, rege,
Dintr'o punte mincinoasă
Treî minuni tu poți alege.

Multe bunuri are omul,
 Dar virtutea cea mai mare
 E, să nu să ție mândru
 Cu virtuțile ce are:
 Și nu-î o minune, dacă
 Dintr'atâte miî de sute
 De femeî, nicî una mândră
 N'am găsit de-a eî virtute?

Iar frumșeța-î bun netraînic
 Și ispititor la rele,
 Știu nevestele aceasta
 Și, vezi, ce cumiîți sunt ele!
 Când! BCU Cluj Central University Library Cluj ajungerea frumșeții
 Este-atât de lesnicioasă,
 Nu-î minune, că nicî una
 N'a voit a fi frumoasă?

Iar minunea cea de-a treia,
 Care va fi vecînic nouă
 E, că toîți noi pîna astăzi
 N'am știut pe cele două! »
 A rîs regele, curtenîi
 Toîți aî rîs, și-a rîs poporul
 Și-a rîs însuși sfîntul Rumi
 De minunî iscoditorul.

Dar rîzînd, priviaû bărbaŭiŭ
Ne încrezătorî la scîndurî:
I-a cuprins o presimŭire
Şi-aû căzut pe multe gîndurî.
Iar nevestele ? Vîdite
Cu virtutea 'n faŭa lumîi
Făceaû haz, ca d'astădată
A păŭit ruşine Rumi.

G A Z E L

BIBLIOTECA Cluj / Central University Library Cluj
Oameniî mă 'nvinuesc,
Că sânt tinër și iubesc —

Tu mi-ai zis să viû la moară
Pe 'nsărat, să te 'ntâlnesc,

Dar la moară dau de prietinî,
Și de prietenî mă feresc.

Te-am văzut și erî pe stradă,
M'am temut să te opresc,

Că de mama mi-e ruşine
Şi de tine mă sfiesc.

Mi-e necaz pe toată lumea
Şi mi-e ciudă, că trăesc:

Te-aş lăsa. şi-mi e cu jale,
Te-aş iubi şi nu 'ndrăsnesc!

RUGĂMINTEA DIN URMĂ

Ți s'nti schilav tot! Un cerșetor
Te 'ntorcî acum acasă,
Și ce fecior frumos erai —
Dar orî cum ești, ce-ți pasă!
Tu veî vedea iar satul tîu Cluj
Și casa voastră 'n vale,
Și bîata mamă-ți va eși
Plângînd în cale.

Și eî rîmân sî mor pe-aicî
Cu liftele pîgîne!
Ah, par' cî simt, cî n'am s'ajung
Sî vîd ziua de mîne.
Cu douî-zeci de-odatî 'n car
La groapî ne vor duce,
Și, bun e Domnul de-'om avî
La cap o cruce.

Noi de copii ne știm, și-am fost
 Ca frații, ba mai bine.
 Eu de-am avut un singur ban
 L'am împărțit cu tine;
 Și tu cu gura foc prindea
 Să-mi dai ajutorare:
 Să-ți răsplătească Dumnezeu
 Că-i bun și mare.

Și-auzi acum! De-or întreba
 In sat de-a mea venire,
 Tu 'n loc de adevăr să spu
 Că n'ai de mine știre,
 Că n'am fost la un regiment —
 Dar spune-le ce-ți place,
 Că pentru ei orî viu, orî mort,
 Tot una face.

Iar mamii—Doamne, cum aș vrea
 Credința s'o înșele!
 Să-i spu, că m'ai lăsat rănit
 La Turnu-Măgurele,
 Dar voi sosi cât de 'ncurînd.
 Ascultă-mi rugăminta,
 Că mama, dac'ar ști că-s mort
 Și-ar perde mintea.

Tu s'o amâi cu zi de zi
 Și spune-î câte toate,
 Ea e bătrână, n'are mult
 Să mai trăiască, poate:
 Și pentru ce să-î amărăști
 Și zilele puține?
 Că n'are 'n lume bun și drag
 Decât pe mine.

Iar Liniî, de s'ar întêmpla
 Să vă 'ntâlniți vr'odată,
 Să-î spuî că-s sănëtos și-aș vrea
 S'o aflu măritată,
 Tu uită-i-te 'n ochi să vezi
 De-o doare ori n'o doare;
 Iar dacă veî vedea-o stând
 Nepăsătoare,

Să-î spuî că m'ai lăsat rănit
 Pe umedele paie,
 Că doctorul în carnea mea
 Adâncă brazdă taie,
 Că de dureri eu mă isbesc
 Și urlu ziua 'ntreagă,
 Și c'am murit gândind la ea,
 Că mi-a fost dragă.

Și dacă ochii ei atunci
    Maî tulburî se vor face,
N'o mângâia! E de prisos,
    Te rog s'o lași în pace.
O frunză veștedă nu-ți dă
    Cuvânt să zică că-î toamnă
Și-o lacrimă în ochii ei
    Nimic nu 'nseamnă!

Și-acum dă'mî mâna! A sunat
    Cornistul de plecare.
Du Oltuluî din partea mea
    BOJ Cluj University Library Cluj
Și-ajuns în țară, eî te rog,
    Fă-mî cel din urmă bine:
Pămîntul țării să-l săruți
    Și pentru mine!

L O G I C Ă

Popa Toader, din scripturî,
Dă lui Mitru 'nvătăturî.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
«Mitre, ştii ce spune psaltul?
Să nu faci în viaţa ta
Ceea ce te-ar supăra
De ți-ar face-o altul!»

Mitru stă şi stă gândind,
De el multe nu să prind —

«Dar mai ştiu eu, cum e asta!
Altul de! zici înţelept,
D'apoî eu? Să n'am eu drept
Să-mi sărut nevasta?»

R O M A N Ț Ă

Te-am strins sărutându-te, Radă,
Târziu într' o noapte d' April —
Azi măi fie-care copil
Ne cântă iubirea pe stradă.
Că oamenii deși n' au știut
De noi și de tainele noastre,
Dar stelele bolții albastre
Ved toate, și ele-aū vëzut.

Și-o stea, căzătoare din cer,
Ea mării ne-a spus sărutarea,
Și luntrei ne-a spus apoi marea,
Iar luntrea ne-a spus la năer.
Pe țerm erau stoluri de fete
Cu drag de năer ascultând —
Și ele rideaū scuturând
Flori albe din negrele plete.

Și fetele-un cântec făcură
Și-î deteră aripă de vânt;
Batjocur' aū pus ele 'n cânt
Și patimă, dragă, și ură.
Și ast-fel de noaptea d'April
In lume sunt cântece, Radă —
Ne cântă iubirea pe stradă
Azi măi fie-care copil.

CÂNTEC ORIENTAL

Nu-î ca ea 'n oraşul tot
Maî frumoasă fată —
Ea să 'nchină? Ceî ateî
Sunt bigoşî de-odată. 126
Ese 'n stradă? S'a făcut
Pe-alj eî pasulumină, library Cluj
Ea zîmbeşte? De e nor,
Vremea să 'nsenină.

Ea să scaldă? Ângerî vin
Să s'ascundă 'n spume.
Stă la geam? Pe sub fereşti
Nu încapî de lume.
Ese 'n pîaţă? Scad în preţ
Florile de-odată —
Nu-î ca ea 'n oraşul tot
Maî frumoasă fată!

POET ȘI CRITIC

Te știu, nu vreau să țin secret —
'Te rog să lași în pace musa,
Căci tu ești cel mai prost poet
In Siracusa.
Trocheii șchlopă și jambii dură;
Și nici nu ști măcar să fură!

Dar n'a sfârșit, căci Dionis
Ca un al doilea Ajax mitic
A ris de furie și-a 'nchis
In turn pe critic.
P'un biet Omer îl poți nega;
Dar când e prinț, e altceva.

V Ê N T U L

De fete mari e lunca plină —
Și vântul răsfățat copil
S'apropie tiptil-tiptil
De pe sub fagi, de pe colină.
Și fetele cu drag suspină:
«O, Doamne, Doamne, adă-ni-l!»

Pe umeri blondele lui plete
Tresar și sar încetinel.
El e frumos și tinerel,
Dar e sfios când e cu fete.
Și ele rid și rid șirete
Și pe furiș privesc la el.

El umblă ca la el acasă
 Și-ascultă fetele ce zic;
 Măi rumpe 'n palme câte-un spic
 Și resfătat apoi își lasă
 Pe spate capul și nu-î pasă
 De fete și de câmp nimic.

Și printre spice el șoptesce
 Vorbind aiurea și-alintat:
 Și cum să plimbă 'n lung și 'n lat
 Cu fetele să 'mprîietinește
 Și din copil sfios el crește
 Flăcău întreg de sărutat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Apoi ca 'n glumă el le prinde
 De mânecă, și-aprins de dor,
 Își face joc prin părul lor.
 În urmă brațul și-l întinde,
 Pe cea măi dragă o cuprinde
 Și-o stringe cătră el ușor.

Tot măi aprins, tot măi aproape:
 «Să te sărut, drăguțo, vreî?»
 Ce ochi frumoși ai, viorei,
 Ca un întins adânc de ape —»
 De el nu-î nici un chip să scape
 Și-atâta lucru 'n urmă ce-î?

Ea stă la peptul lui pierdută,
 Dintâiu cu ochii la pământ.
 El zice-aşa câte-un cuvânt,
 Ea zice trei şi-l tot ajută,
 La urmă dânsul o sărută —
 Ei, vezi tu, fetele cum sunt!

El a crezut că nu să poate,
 Şi iacă poţi! Dar să te ții!
 E greu să dai de căpătâiu,
 Dar dacă dai, merg strună toate;
 Şi fata mult nu se socoate,
 Când pierde mintea cea dintâiu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

El o sărut' acum pe salbă,
 Şi fetele 'mprejur să strîng —
 Dar e prea mult! Am să mă plîng
 La toţi vlădicii, să dau jalbă!
 Auzi, să duci tu lume albă
 P'un câmp cu oameni, ca 'ntrun crâng!

Ba ele 'şi măi desfac şi sinul.
 Şi 'n sîn el li se joac' acum —
 Il prind odată şi-l sugrum.
 Că s'a obrăsnicit Românul!
 Auzi, dar cine-î el păgânul,
 Ca să-mi sărute fete 'n drum?

Nu știe nimeni de-unde vine,
Și capu-î stă la sărutat!
De-ar fi măcar de-aici din sat --
Voi, câți sunteți flăcăi ca mine,
Să-mi spuneți voi acum, e bine
Să faci ca vântul, nu-î păcat?

Adică stăi! Ce fată moare
Dac'o săruți puțin? Da zeu!
Cum aș voi să fiu mereu
Un vânt și eu, în zi cu soare,
De-ar fi numai săcerătoare
O fată pe care-o știu eu!

VESTITORII PRIMĂVERII

Dintr'alte țări, de soare pline,
Pe unde-ați fost și voi străine,
Veniți, dragi pasări, înapoi —
Veniți cu bine!

De frunze și de cântec goi,
Plâng codrii toți fără de voi.

În zarea cea de veci albastră
Nu v'a prins dragostea sihastră
De ce ce-ați lăsat? Nu vi-a fost dor

De țara voastră?

N'ați plâns văzând cum trece 'n sbor
Spre Miază-noapte nor de nor?

Voï ați cântat cu glas serbinte
Naturii calde imnuri sfinte,
Orî doine dragi, când v'ați adus
De noi aminte!
Străinilor voï nu le-ați spus,
Că doine ca a noastre nu-s?

Și-acum veniți cu drag în țară!
Voï revedeți câmpia iară,
Și cuiburile voastre 'n crâng -
E vară, vară!
Aș vrea la suflet să vă strîng,
Să rid de fericit, să plîng!

Cu voï vin florile 'n câmpie
Și nopțile cu poezie
Și vînturî line, calde ploî,
Și veselie.
Voï toate le luați cu voï
Și iar le-aduceți înapoi!

Z O B A I L

Fa mez-de-noapte morții 'n cor
Iși cântă jalnic imnul lor
Și albele giulgiuri bătute de vânturi
Daū tact tanguioaselor cânturi.

Ei sunt răsboinicii oșteni
Aī regilor asirieni —
Zobail la moarte i-a dus ca pe-o turmă,
Cu biciul bătându'i din urmă.

«Ce fericit e cine-ī viū!
Noī putrezim într'un sicriū!
Ni-e dragă și nouă viața și-averea,
Dar regii ne-o iaū cu puterea.

«Frumos e, sfânt e să trăești
 Când pentru-ai tăi tu suflet ești:
 Dar noi am trăit ca să dăm ajutorul
 La regi cari omoară poporul!

«Tu, cel mai lacom dintre regi,
 Ai umilit popoare 'ntregi!
 De dragostea unei regine frumoase,
 Umplut-ai pământul de oase!

«Tu perđi bărbații tăi cei buni,
 Să faci femeilor cununii!
 Tu perđi în orgie al țării tesaur,
 Bea vinul din cupe de aur.

«Te porți în haine de argint
 Și 'n căsură dragă de dulce-alint
 Iăruți pe Tofale, femeea necastă,
 Pe cea mai frumoasă nevestă.

«Tu dai un semn, și porți să frâng,
 Și zeci de milioane plâng;
 Oceanul de spaimă în lături s'abate
 De vuetul multor armate—

«Dar tot ce ai, de noi ți-e dat!
 Și tu rișând ne-ai îngropat!
 Mișelule! Astăzi, de-am fi în viață,
 Te-am bate cu palmele 'n față!»

Și cântă morții, cântă 'n cor
 Și plin de ură-î cântul lor.
 Urgia mâniei le 'neacă suflarea,
 Blăstem li-e și gemet cântarea.

Și-auzi! un scârțit la porți!
 Spre Ninive privesc cei morți:
 Doi oameni purtând un cadavru în spate
 Răsar pe tăcut din cetate.

Sub ziduri pun povara lor.
 Incet al morților popor
 S'apropie 'n șiruri de-o pânză murdară:
 «O victim' a regelui iară!»

Și triști, cu fruntea 'n pept privesc,
 Apoi de-odată isbucnesc
 Să ridă cu hohot, de mână să se prindă,
 Fanatică horă să 'ntindă.

Și urlă veselă, cântă 'n cor
Dar sfânt acum e cântul lor:
«Ești demn, să te batem cu palmele-'n față;
Ești vrednic să 'ntorcă în viață.

Dar din ce-ai fost ce ești acū?
Ne-am răsbunat! când însuși tu
Atâta de ieftin norocul tău dai-'l,
Intinde-ne mâna, Zobail!»

PE LÂNGĂ BOI

Pocnind din biciu pe lângă boi,
In zorî de zi el a trecut
Cu plugul pe la noi.
Și de-pe biciu l'am cunoscut,
Și cum țeseam, nicî n'am știut
Cum am sărit și m'am sbătut
Să ies de la răsboi.

Și-atâta tort mî-am încâlcit
Și 'n graba mare-am spart un geam,
Știu eu ce mi-a venit!
Am cap, dar par'că nu-'l măi am —
Ce-aveam să-î spuî? Nimic n'aveam,
Dar era 'n zorî, și eu voiam
Să 'ntreb cum a durmit.

Și veđi așa-î el, nu știu cum!
M'a prins de braț și m'a cuprins
Să mă sărute 'n drum.
Dar eu din brațe-î m'am desprins
Și l-am certat și l-am împins —
Dar n'am făcut cu din-adins,
Și rău ce-mă pare-acum!

O, nu-mă e, că mă-am sângerat
La prag piciorul într'un cuiu,
Dar mi-e, că e păcat!
Om bun ca dânsul nimeni nu-î,
Și pentr'o vorbă rea ce-î spui
El toată ziulica lui
Muncește supărat!

R A D A

A re Dochîa mult cât are,
Nu e mult o fată mare?
Că ntre domni, dar ori și unde,
Dacă-ți știe ea răspunde
Graîu pe-ales neted ca apa,
Apoi las' că Rada știe
Și 'n ce fel se poartă sapa.

A fost și ea 'n școlî o toamnă,
Dar găsești ca ea vr'o doamnă?
Cu costița gălbioară,
Ea e 'naltă și ușoară —
S'o veđi numai și să tremurî!
Și de-abîa pe la Sân-Petru
Umple optsprăzece vremurî.

Sunt și 'n sat destule fete,
Carī de nu pot să te 'mbete
Cu frumseți, aū peptul ele
Alb de talerī și mărgele, —
Rada, când o veđi, te fură
Cu neconținutul zîmbet
Și cu-a vorbelor căldură.

Harnică, din zoriī zilei
Nu staū mâinile copilei
Fără lucru, tot să prindă,
Casa lor toată-ī oglindă.
La isvor vezī pe Rodica
Până 'n zori, când pe sub streșini
Incă doarme rândunica.

Pe islaz nu-ī multă hrana,
Dar veđi albă ce-ī Joiana!
Și 'n amurg copila 'n tindă
Foc în vatră vrea s'aprindă,
Dar mu-mu, Joiana muge —
Radă, fă, s'alergī de-grabă,
Că 'n șopron vițelul suge.

«Doar' e tare! Haid măi iute!»
Și din drum, ca să-î ajute
Vin flăcăii tot-deauna.
Nu-l înjugă așa cu buna
Pe vițel, și Rada-î slabă,
Știu flăcăii! Și-și fac seara
Pe-aici vecinic ceva treabă.

Vaca-î tot ce-aū eî, la bîata!
Toarce 'n sat cu ziua fata
Dar e veselă din fire;
De noroc și 'ndestulire
Inima-î în veci e plină.
Când e fericită, spune-mî,
Măi mult ce are o regină?

Rada-î nălucire vie,
Când aleargă pe câmpie
Și-î bat vînturî în cosiță,
Orî când seara stă 'n portiță
Și-o întrebî: «Ce-aștepți, iubită?»
Și pe dup'un stîlp s'ascunde,
Galbenă de zăpăcită.

Iar la holdă! Arde soare,
 Fetele săcerătoare
 Rîd și cântă, snopi fac grăul,
 Murmură 'ntre sălciî riul:
 Fug la riū vr'o patru fete,
 E și Rada? Fug flăcăii
 Și ei toți, și nu le-e sete.

Și 'n genunchi atunci pe țermuri
 Ea din pumnî cât două stărmuri
 Bea, iar Nicu: «Dă-mi și mie!»
 «Tacî! și bea din pălărie!»
 Cere el, cer mulți, să-î dee;
 Rada rîde, le dă apă,
 Toți din pumniî ei să bee.

«Zece stropi nu pot să 'ncapă!
 Prea e mic pahar de apă!»
 Și-atunci ea, când el glumește,
 Joacă pumniî și-l stropește
 Pe obraz, dar drăgălașă
 Tot ea-l svîntă, 'n loc de cărpă
 Mâneca de la cămașă.

Și cum știe ea s'aleagă
 Ce-î frumos! Atât de dragă
 O dă portul îmbrăcându-l!
 Când o veđi, te 'mbată gândul,
 Că, iubind'o trei Duminecî,
 S'ar mira de tine-altarul
 Ce păcat ai să cuminecî!

Iat'o veselă și-aprinsă;
 Joacă hora! Cum e 'ncinsă,
 Cum își poart'a ei făptură,
 Toată-î ca 'n zugrăvitură —
 Mamele privind'o 'n horă,
 Să cotesc: «Olîo, tu leică,
 Ce mai drac frumos de noră!»

De-o 'ntâlnesc în drum bătrâniî,
 Eî fac pod cu palma mâniî
 Peste ochiî slabî, s'o vadă:
 «Draga moșuluî, tu Radă!»
 Și uimiți de fata Dochii
 O desmeardă și, când pleacă,
 Umezî aî de lacrămî ochiî.

Dar de'î Rada cât de blândă,
 Ea de mic' a fost osândă
 Pentru sat. Și nu-î mirare,
 Ei flăcăi, ea fată mare:
 Pentru-un rîs al ei s'e ceartă
 Și din joc să prind ficiorii
 La trântelî, cât Doamne-îartă!

Da! Și Rada-î mare hoașă,
 Poate satul tot să'l scoașă
 Din sărit, ea știe bine!
 Dar se teme de oare-cine,
 Mă-să e? Ferîască Domnul!
 Alt temut: ca să nu-și piardă
 Pe acel ce-î pierde somnul.

«Unde mergi?» — «Mă duc la moară!»
 — «Viū și eū!» Și din uscioară
 Vladu iese 'n cap de stradă.
 «Nu m'ajungî!» — «Te-ajung eū, Radă!»
 Dar fugind i s'e desprinde
 Șorțul alb din brău, iar Vladu
 Nu-î dă șorțul, ci i-l vinde.

«Ierî mi te-am făcut scăpată;
Azi nu-mî scapî nesărutată!»
«Cum nu scapî din mână fumul—
Nu-mî eşti drag, de ce'mî ţii drumul?
Ea nu-şi crede-a ei cuvinte;
De le-ar crede Vladu însă,
Rada şî-ar eşi din minte.

Şi cum vrea şi nu vrea fata,
Dragul ia, dragul dă plata.
Un sărut păcat să fie?
Numai popa să nu-l ştie,
Că te sperie cu iadul—
M'ar putea speria pe mine
Popii toţi, de-aş fi eu Vladul!

7
TREI, DOAMNE, ȘI TOȚI TREI

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Avea și dânsul trei feciori,
Și i-aŭ plecat toți trei de-odată
La tabără, sârmanul tată!
Ce grijă pe dânsul, ce fioră,
Când se gândia, că-î greu răsboiul,
N'aŭ timp să simți că mori.

Și luni trecut-aŭ după luni —
Și-a fost de veste lumea plină,
Că steagul Turcului se 'nchină;
Și mândrii codrului păuni,
Români-aŭ isprăvit răsboiul,
Că s'aŭ bătut nebuni.

Scriîa 'n gazetă, că s'a dat
 Poruncă să rentoărcă 'n țară
 Toți cei plecați de astă vară —
 Și rënd pe rënd veniaü în sat
 Și ieri și astă-zî câte unul
 Din cei care-aü plecat.

Și-aî lui întârziăü! Plângënd
 De drag că are să-î revadă,
 Sta ziua 'n prag, eșia pe stradă
 Cu ochiî zărea măsurând,
 Și nu veniaü! Și dintr'o vreme
 Gemea, bătut d'un gând.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nădejdea caldă 'n el slăbea,
 Pre cât creștea de rece gândul.
 El a 'ntrebat pe toți d'arëndul,
 Dar nimeni știre nu-î știa.
 El pleacă 'n urmă la casarmă
 Să afe, ce dorea.

Căprarul vechiü îi ese 'n prag.
 «Ce-mî face Radu?» El întreabă,
 De Radu-î este mai cu grabă,
 Că Radu-î este cel mai drag.
 «E mort! El a căzut la Plevna
 In cel dintăi șirag!»

O, bietul om! De mult simția
 Că Radu-î dus de pe-astă lume,
 Dar astă-zî, când știa anume,
 El sta năuc și nu credea.
 Să-î moară Radu! Acest lucru
 El nu-l înțelegea.

Blăstem pe tine, braț dușman!
 «Dar George-al nostru cum o duce?» —
 «Sub glie, taică și sub cruce,
 «Lovit în pept d'un iatagan!» —
 «Dar bietul Mircea?» — «Mort și Mircea
 Prin văi pe la Smârdan.»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

El n'a mai zis nicî un cuvînt;
 Cu fruntea 'n pept, ca o statuie,
 Ca un Christos bătut în cuie,
 Ținea privirile 'n pămînt,
 Părea, că vede din 'nainte-î
 Trei morți într'un mormînt.

Cu pașul slab, cu ochii beți
 El a plecat, gemînd p'afară,
 Și-'mpleticindu-se pe scară
 Chema pe nume pe băeți
 Și să proptia de slab sërmanul
 Cu mîna de păreți.

Nu se simția de-î mort orî treaz,
 N'avea puterî să se simțiască :
 El trebuia să s'odihnească —
 Pe-o pîatră 'n drum sub un zăplaz
 S'a pus, îmormântând în palme-î
 Slăbitul sĕu obraz.

Și-a stat așa, perdut și dus.
 Era 'n amiază și 'n mîez de vară
 Și soarele-a scăđut spre seară,
 Și-'n urmă soarele-a apus,
 Iar bietul om sta tot acolo

Ca mort, precum s'a pus.
 BCU Cluj / Central University Library Cluj

Treceaŭ bărbați, treceaŭ femeî,
 Și uruiaŭ trăsuri pe stradă,
 Soldați treceaŭ făcînd paradă —
 Și-atunci deștept privi la ei
 Și-și duse pumniî strîns pe tîmple :
 « Treî, Doamne, și toți treî! »

LA OGLINDĂ

Azi am să ncreștez în grindă—
Jos din cuiu acum, oglindă!
Mama-î dusă 'n sat! Cu dorul
Azi e singur puișorul,
Și-am închis ușa la tindă
Cu zăvorul.

Īată-mă! Tot eă, cea veche!
Ochii? haă, ce maă pereche!
Și ce cap frumos răsare!
Nu-ă al meu? Al meu e oare?
Dar al cui! Și la ureche
Uite-o floare.

Asta-s e !  i sunt voinică!
Cine-a zis, că e  sunt mic ?
Uite zău, acum  au seama,
Că-mă stă bine 'n cap năframa,
 i ce fată frumoșică
Are mama!

M  g ndeam e  că-s frumoasă!
Dar cum nu!  i mama'm  coasă
 or  cu flor  minune mare —
Nu-s e  fată ca or  care:
Mama poate fi f loas 
Că mă arc.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 tii ce-a zis  i ieri la vic?
A zis: «Ce-mă tot spun ei mie!
Am  i e  numai o fată,
 i n'o da  să fie dată;
Cu  o da  voesc să-'mă fie
Om odată.»

Măi  tiu e !  i-a a se poate!
Multe  tiu dar nu  tiu toate.
Mama 'm  d  inv  atur 
Cum se  ese-o pânzătură
Nu cum sta  cei dragă de vorbă
Gur  'n gură.

N'am să Țes doar viața 'ntreagă!
 Las' să vȃd și cum să leagă
 Dragostea — dar știu eu bine!
 Din frumos ce-l placă ea vine —
 Hai, mă prind feciorii dragă
 Și pe mine!

Că-s suptire! Să mă frângă
 Cine-î om, cu mâna stângă!
 Dar așa te place dorul:
 Suptirea, cu binișorul
 Când te strînge el, să-ți strângă
 Tot trupșorul.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Brațul drept dacă-l întinde
 Roată peste brâu te prinde
 Și te 'ntreabă: «Dragă, stringu-l?»
 Și tu-l cerți, dar el, nătângul,
 Ca răspuns te măi cuprinde
 Și cu stângul.

Iar de-ți cere și-o guriță —
 Doamne! cine-î la porțiță?
 Om să fie? Nu e cine!
 Hai, e vântul Uite'mă vine,
 Să vȃd oare cu costiță
 Sta-mă-ar bine?

O, că 'mă stă mie 'n tot felul!
 Să mă port cu 'ncetinelul:
 Uite salbă, brêu, și toate!
 Și cosițe cumpărate,
 Staî, să 'ncheiū și testemelul
 Pe la spate.

Uite ce bujor de fată —
 Staî să te sărut odată!
 Tu mă poți, oglindă, spune!
 Eî, tu doară nu te-î pune
 Să mă spuî! Tu aî, surată,
 Gândurî bune.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De-ar ști mama! Vaî să știe
 Ce-î fac azi, mă-ar da ea mie!
 D'apoî! N'am să fiū tot fată,
 Voiū fi și nevest'odată:
 Las' să vêd cât e de bine
 Măritată.

Că mi-a spus bunica mie
 Că nevasta una știe
 Mai mult de cât fata, juna,
 Eî dar ce? Nu mă-a spus buna —
 Și mă mir eū ce-o să fie
 Asta una!

Brèu-î pus! Acum din ladă
 Maî ieû şorţul! O, să 'mî şadă
 Fată cum îmi stă nevastă —
 Aolîo! Mama 'n ogradă!
 Era gata să mă vadă
 Pe fereastă.

Ce să fac? Unde 'mî stă capul?
 Grabnic, haî să 'nchid dulapul
 Să mă port să nu mă prindă
 Salbă jos! Şi 'n cuiû oglindă!
 Ce-am uitat? Inchisă uşa
 De la tindă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Intră 'n casă? O, ba bine
 Şi-a găsit nişte vecine,
 Stă la sfat — toată-s văpae!
 Junghiul peste pept mă tae;
 Doamne, de-ar fi dat de mine
 Ce bătae!

CALUL DRACULUI

Marăși ea!

Îi vîd ochii și gurița —
A deschis încet porțița
Și ivită stă de-abia,
Zăpăcind cărarea mea.
Nu știu ce-o fi vrînd porțița,
Ei, dar fata știu ce vrea!

Dinspre drum
Stă deschisă larg fereasta,
Și 'n ea baba! Ce-î și asta?
N'adormi, babo, nici de cum?
Par'că-mi vine-acum-acum
Să mă duc să sparg fereasta
Și pe baba s'o sugrum!

Eu mă fac,
Că pornesc în jos pe stradă,
Să 'nșel baba, să mă creadă;
Plec și fluer, staă și tac —
Dar de unde! Baba-î drac!
Și chiar dracul-gol să creadă
Unui biet de om sărac?

Sat pustiu
Pentr'o babă 'ncârligată
Pierzi o zi și scapi o fată!
Baba-î o momâe 'n grâu —
Las' că-î puiă eă mâna 'n brâu:
Când o prind pe punte-odată
O iaă sus și-o daă în riă!

N U Ş A

«Nuşa, nu dormi? Nu l'auzi cum l'ubă?
Vino şi-mi deschide uşa!»

«Cine eşti?» Intreabă Nuşa.

«Vladu sunt: al tău bărbat—»

«Nu eşti Vladu. Ştiu eu bine.
Vladu până'n zori nu vine!»

«Nu sunt Vladu? Nuşa, tac!

Nu-mi cunoşti tu vorba, dragă?»

«Vorba-î alui Vladu 'ntreagă;

Ei, dar poţi să ți-o prefaci.

Tu mă crezi, că sunt ca toate;

Să mă 'nşeli! Dar nu se poate!»

«Vrei să-ți jur, că nu mințesc?
 Uite, nu-mă ajute sfântul —»
 «Ce-mă ajută jurământul?
 Jurî și furî, și eu plătesc.
 Spune-mă semne, se știu bine
 Vladu ești orî altul-cine!»

«Nușa, fă! Ce semn voești?
 Colo 'n colț pe-o masă frântă
 Aî în chip pe Maica-sfântă —»
 «Am! Dar Vladu tot nu ești!
 Toți cari vin la noi în casă
 Știu pe Maica de pe masă!»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«In dulap aî, draga mea,
 Zece ruble 'ntr'o cutie —»
 «Am! Dar și cumătra știe;
 Și tu știi, că-ți spuse ea!
 Nu ești Vladu; mergi în pace,
 Ești șiret, nu te preface!»

«Nu vii, Nușa? Tot nu vii?
 Aî un semn sub țîța dreaptă —
 «Vladule, tu ești! Așteaptă!
 Asta numai tu o știi!»
 Ea acum deschide ușa —
 Câte-or fi rîdînd de Nușa!

EL-ZORAB

BCU Cluj / ~~Central~~ University Library Cluj

Ia pașa vine un arab,
Cu ochii stinși, cu graiul slab —
«Sunt, pașă, neam de beduin,
Și dela Bab-el-Manteb vin
Să vënd pe El-Zorab.

Arabit toți rësar din cort,
Să-mi vadă roibul, când il port
Și-l joc în frëu și-l las în trap !
Mi-e drag ca ochii mei din cap,
Și nu l'aș da nici mort.

Dar trei copii de foame 'mă mor!
 Uscat e cerul gurii lor;
 Și de amar îndelungat,
 Nevestei mele i-a secăt
 Al laptelui isvor!

Ai mei perduți sunt, pașă, toți:
 O, mântuie-ți, de vrei, că poți!
 Dă-mi bani pe cal! Că sunt sărac!
 Dă-mi bani! Dacă-l găsești pe plac,
 Dă-mi numai cât socoți!»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

El poartă calul, dând ocol,
 În trap grăbit, în pas domol.
 Și ochii pașei mari s'aprind;
 Cărunta-i barbă netezind
 Stă mut, de suflet gol.

«O mie de țechini primești?»
 «O, pașă, cât de darnic ești!
 Mai mult de cât în visul meu!
 Să-ți răsplătească Dumnezeu,
 Așa cum-imi plătești!»

Arabul ăa, cu ochii plini
 De zîmbet, miăa de țechinî —
 De-acum, de-acum ei sunt scăpați!
 De-acum vor fi și ei bogați,
     N'or cere la străini!

Nu vor trăi sub cort în fum,
 Nu-î vor cerși copiii 'n drum,
 Nevasta lui se va 'ntrărma;
 Și vor avea și ei ce da
     Săracilor de-acum! —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

El stringe baniî măi cu foc,
 Și pleacă, beat de mult noroc,
 Și-aleargă dus d'un singur gând.
 De-odată însă, tremurând,
     Să 'ntoarce, stă pe loc.

Să uită lung la bani, și pal
 Să clatină — ca dus de-un val,
 Apoi la cal privește drept;
 Cu pașii rari, cu fruntea 'n pept
     S'apropie de cal.

Cuprinde gâtul lui plângând
 Și 'n aspra-î coamă îngropând
 Obrajii palizi; «Puii de leu»
 Suspină trist «Odorul meu,
     Tu știi, că eu te vînd!

Copiii mei nu s'or juca
 Măi mult cu frunze 'n coama ta,
 Nu te-or petrece la isvor;
 De-acum smochini, din mâna lor,
     Ei n'or avea cui da!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ei nu vor măi eși cu drag
 Să-'ntindă mânilor din prag,
 Să-î iaă cu mine 'n șa pe rînd!
 Ei nu vor măi eși rîdînd
     In calea mea șirag!

Copiii mei cum să-î îmbun?
 Nevestei mele ce să-î spun,
 Când va 'ntreba de El-Zorab?
 Va rîde 'ntregul neam arab
     De bietul Ben-Ardun!

Raira, tu nevasta mea
 Pe El-Zorab nu-l veï vedea
 Mai mult, urmându-te la pas
 Nicî în genunchi la al tǎu glas
 El nu va ~~va~~ mai cădea!

Pe-Ardun al tǎu, pe Ben-Ardun
 N'ai să-l mai veđi în sbor nebun
 Pe urma unui șoim ușor
 Ca să-ți împuște șoimu-'n sbor;
 Nu-ï veï posti: Drum bun!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nu veï zîmbi, cum saltă 'n vânt
 Ardun al tǎu în alb vestmânt;
 Și ca să simți sosirea lui,
 Mai mult de-acum tu n'o să puï
 Urechia la pământ!

O, calul meü! Tu fala mea
 De-acum eü nu te voü vedea
 Cum ții tu nările 'n pământ
 Și coada ta fuior în vânt,
 In sbor de rândunea!

Cum mesteci spuma albă 'n frâu
 Cum jocă al coamei galben riă
 Cum ieși pământul în galop
 Și cum te-așterni ca un potop
 De trăsnete 'n pustiu!

Știa pustiul de noi doi
 Și zarea se 'ngrozia de noi —
 Și tu de-acum al cui vei fi?
 Și cine te va mai scuti
 De arșițe și ploă?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«Nu vor grăi cu tine blând
 Te-or înjura cu toți pe rând
 Și te vor bate-odorul meu,
 Și te-or purta și mult și greu;
 Lăsa-te-vor flămând!

Și te vor duce la răsboiă,
 Să mori tu cel crescut de noi!
 Ia-ți bani, pașă! Sunt sărac
 Dar fără cal eă ce să fac;
 Dă-mi calul înapoi!»

Să 'ncruntă pașa. «Ești nebun?»
 Voești, pe ianiceri să-î pun
 Să te dea cânilor? Așa!
 E calul meu, și n'aștepta
 De două ori să-ți spun!»

«Al tău? Acel, care-l crescî
 Iubindu-l, cine-î: eî ori tu?
 De dreapta cui ascultă el,
 Din leu turbat făcîndu-l miel?
 Al tău? O pașă, nu!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Al meu e! Pentru calul meu
 Mă prind de piept cu Dumnezeu—
 Ai inimă! Tu poți să ai
 Mai nobilî și mai mândrii cai,
 Dar eî, stăpâne, eî?

Intreaga mila ta o cer!
 Alah e drept și Alah din cer
 Va judeca ce-î între noi,
 Că mă răpești și mă despoi,
 M'aruncî pe drum să pier.

Și lumea te va blăstema,
 Că-î blăstem făptuirea ta?
 Voiu merge, pașă, să cerșesc,
 Dar mila voastră n'o primesc —
 Ce bine 'mă poți tu da?»

Dă pașa semn, «Să-l desbrăcați
 Și binele în vergi i-l dați!»
 Sar eunucii, vin, îl prind —
 Să 'ntoarce-Arabul răsărind
 Cu ochii înghețați.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

El scoate grabnic un pumnal.
 Și-un val de sânge, roșu val
 De sânge cald a isvorit
 Din nobil-încomatul gât,
 Și cade mortul cal.

Stă pașa beat, cu ochii topiți,
 Să trag spahii 'ncremeniți.
 Și-arabul în genunchi plecat
 Sărută sângele 'nchegat
 Pe ochii 'nțepeniți.

Să 'ntoarce-apoi cu ochi păgâni
Și-aruncă ferul crunt din mână :
«Te-or răsbuna copiii mei! —
Și-acum mă tae, dacă vrei,
Și-aruncă-mă la câni!»

„TOȚI SFINȚII,”

Ta Neamțu 'n sfânta mănăstire
Staă rënd toți frații în Christos;
Aă gândul drept și cuvios
Și cântă versuri din Psaltire.
E praznic astă-zi, sunt «Toți sfinții»
Și din bătrâni e obiceiă
In cinstea sfinților să beă —
Și legea n'o știrbesc părinții.

Al legii trup în două-l frânge
Paisie, starițul, apoă
Desfundă dintr'un vechiă butoiă
Al legii-celei-nouă sânge.
Diaconul citește 'n carte,
Iar frații beă și cinste fac
In sănătatea cea de veac
A fie-căruī sfânt în parte.

«Să l aibă Domnu 'n sfânta-î pază
 Pe Sit» — și gâl, gâl, gâl! «Pe-Adam
 Și iarăși gâl! Și sfinți de hram
 Și mucenici și câți urmează!
 Și pentru cel născut în staul,
 Pentru Christos închină ei,
 Și pentru fiul Timotei,
 Și pentru Luca, Petru, Paul.

Și pentru alte fețe sfinte
 Din Capadokia și-Anadol —
 Și cât ce-aveau păharul gol
 Le mai venia un sfânt în minte.
 Ca să nu facă supărare,
 Ei beau de suflet, beau cumini:
 Nici un păhar pentru doi sfinți,
 Nici pentr'un sfânt două păhare.

Sfârșind toți sfinții de pe lume,
 Aduc pomelnicul grecesc
 Vr'un nume lung de-aici citesc
 Și beau și mai citesc un nume.
 Scad sfinții 'ncet, și vinul scade!
 Dar vin mai e, sfinți nu mai sunt!
 Să nu poți bea, căci n'ai un sfânt,
 Și 'n gol să bei nu se prea cade!

In timp ce capul și-l frământă,
Paisie geme scurt și-apoï
El cade mort lângă butoiu —
Toți frații sar și se 'nspăimântă.
«Stați, fraților!» Ia Chir cuvântul
Cătăm un sfânt, și sfântu-î el!
Bem cel din urmă păhărel
In cinștea lui Paisie sfântul!»

SUPTIRICĂ DIN VECINI

Fa mergea căpșunî s'adune,
Fragî s'adune —

Eû ședeam pe prag la noî.
Ea ca șarpele prin foî
Vine'ncet, pe ochî îmi pune
Mânile eî micî și moî
In ureche-o vorbă 'mî spune,
Rîde lung și fuge-apoî.

Peptul plin cu mâna-l ține.
Strîns îl ține.
Că-î pîept tînîr și mereû
Ar sălta, și 'n salt e greû.

Stă pe loc și-î pare bine,
Bate 'n palme: «Te știu eă!
Nu mai viă! De viă la tine,
Mă săruți și nu mai vreă!»

Eă o chem și-î spuiă de toate,
Multe toate,
Multe bune și 'nzadar.
«Nu-mă faci capul călindar!
Nu te cred și nu să poate!»
Eă mă 'ntorc: «Eă du-te dar!»
Capul mi-l proptesc pe coate,
Staă pe prag, pe gânduri iar,

Stând așa, un braț ridică
Blând ridică,
Părul meă, pe frunte dat.
Când mă 'nalț rămân mirat,
«Te ai întors?» Și supțirică,
Ea pe ptept mi s'a lăsat
Și zimbăa c'un fel de frică:
«Răule te-ai supărat?»

NUMAI UNA!

De umeri pletele-î cîrg rîu —
Mlădie ca un spic de grâu,
Cu șorțul negru prins în brâu
Atât îmi e de dragă.
Și când o vîd, îngălbinesc;
Și când n'o vîd, mă 'mbolnăvesc
Iar când merg alții de-o pețesc,
Vin popi de mă desleagă.

La vorbă 'n drum trei ceasuri trec —
Ea pleacă, eă mă fac că plec,
Dar staă în drum și o petrec
Cu ochii cât e zarea.
Așa cum e săracă ea,
Aș vrea s'o ău! Atât aș vrea!
Dar oamenî răi din lume rea
Imi tot închid cărarea.

Și câte vorbe 'mî aud eû!
 Toți frații mă vorbesc de rău,
 Și tata-î supărat mereu,
     Iar mama la icoane,
 Mătaniî bate, ține post;
 Mă blastemă: «De n'ai fi fost!
 Ești un pustiu! Ți-e capul prost
     Și-ți faci de cap, Ioane!»

Imî fac de cap? Dar las' să-mî fac!
 Cu traiul eû am să mă 'mpac,
 Și eû am să trăesc sêrac,
     Muncind bătut de rele!
 La frați eû nu cer ajutor,
 Că n'am ajuns la mila lor —
 Și fac ce vreaû! Și n'am să mor
     De grija sorții mele!

Mă 'ngroapă frații mei de viu!
 Legat de dînsa, eû să știû
 Că am uritei drag să-î fiû?
     Să pot, ce nu să poate?
 Dar cu pămîntul ce să faci?
 Și ce folos de boi și vaci?
 Nevasta dacă nu ți-o placî,
     Le dai în trăsnet toate!

Orî este om, de sila cui
Să-mî placă tot ce-î place lui?
Aşa om nici Vlădica nu-î
    Şi nu-î nici împăratul!
Să-mî cânte lumea câte vrea!
Mî-e dragă una şi-î a mea:
Decât să mă desbar de ea
    Mai bine-aprind tot satul!

REGINA OSTROGOȚILOR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Jalnic vijie prin noapte glasul codrilor de brad,
Ploaia cade 'n repezî picurî, repezî fulgerele cad

În castelul de pe stîncă, la fereasta solitară,
Stă pe gândurî o femeie și privește 'n noapte-afară.

Al ei suflet e furtună, noapte e gândirea ei —
Astăzi ea e pusă 'n rândul celor mai de jos femeî!

È regina Ostrogotă! Dar în turn aici e roabă;
Lacrimile 'n ochii palizi 'î sunt singura podoabă.

În tăcerea din odaie-î intră cruntul Teodat,
Ea se-'ntorce tristă, blândă: Tu-mă eşti rege și bărbat.

«Mă-ai privit în tot-deuna ca pe-o pedică din cale.
Pentru ce-mă ții tu ascunsă taîna gândurilor tale?»

«Mă-ai închis, aici în lanțuri; am răbdat în chip păgân
Și mă-am zis: El are dreptul! Mă-e bărbat și mă-e stăpân

«Mă-ai ucis pe 'ntâiul sftenic și rideai, că lumea plânge
Când de barba lui căruntă spada ți-o ștergeai de sânge

«Și-am tăcut, zicându-mă iarăși: El a fost supusul tăi
De-a făcut vr'un rău, tu rege, trebuie să tai ce-î rău

«Mă-ai luat apoi copilul, să-l uciđi! Și-am zis: e bine
Tu-î eşti tată și ai dreptul peste fiul meu ca mine

«Dar el nu era al nostru, el era al țării 'ntregi.
N'ai ucis în el un rege, ai ucis un șir de regi.»

«Vii, acum trimis de alții, vii să scapi și de regina,
Teodat îți temă domnia! O s'o perđi, a cui e vina?»

«Am putut să fac revoltă, orî pe-ascuns să te omor
N'am făcut'o, că-mi e milă! Nu de tine, de popor!»

«Tu erai un om de luptă, fără rang și fără nume
Eu ți-am dat corona țerii, să te fac stăpân pe-o lume.»

«Și-acum asta-î răsplătirea ce mi-o dai? E tot atât!
Dacă moartea mea ți-ajută, vino strânge-mă de gât.»

Pe femcea pusă 'n lanțuri n'o uciđi, că-î mișelie!
Pe regina ai tot dreptul s'o uciđi, că ți-e soție!»

Nobilă, cu ochi de flacări, ea privește 'n față-î drept
Și, zicënd, desface haina de pe tinărul ei pîept.

A fugit infamul rege? Nu, el a isbit! Și unda
Sângelui țîșni din rană; și-a căđut Amalasunda.

Și plecat peste cadavru, el cu ochi de idiot
A 'nvârtit pumnalu 'n carne să se scurgă viul tot.

A deschis apoï fereastra, și pe colțuroasa stâncă
A împins rișând cadavrul în prăpastia adâncă.

Surd vuia prin codri vântul, brazil să 'ndoiaă de vânt,
Urletul suna sinistru ca un urlet din mormânt.

Parcă negrele blesteme 'și-le-amestecaă haotic
Mii de glasuri, țara toată, tot poporul ostrogotic.

Teodat, tu riși? Dar moarta cea lipsită de sicriu
Iși va răscula poporul, să te sfășie de viu!

BRĂUL COSINZENII

Avea Ileana ochi de soare
Și galben păr, un lan de grâu ;
Vestmânt avea țesut în floare
Și-un brâu purta pe 'ncingătoare,
Cum n'a mai fost pe lume brâu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Era de aur pe tot locul,
Un fulger pe-al ei trup încins.
Și noaptea da lumină ca focul,
Și 'n brâu sta fetei prins norocul
Precum e 'n talismane prins.

Vrăjit era, că de-l va pierde,
Norocul ei să piară 'n veci,
Nici flori mai mult să n'o desmerde
Să n'afle umbră 'n codrul verde,
Și verile să-î fie reci.

Dar sfântul-Soare ziua 'ntreagă
 Pândește brâul — l'ar fura.
 Că lui demult ȳ-e fata dragă,
 Iar fata nu vrea să 'nțeleagă,
 Și el acum și-ar răsuna!

Ea trece 'n dulce nepăsare
 Prin lunci cu flori și doarme 'n văii,
 Iar păzitor pe Vânt îl are —
 Intreagă viața vis 'i pare
 Și joc își bate de flăcăi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar Făt-frumos zîmbind s'arată,
 Și 'n drumul lui umblând de-atunci
 Simția de-ajuns frumoasa fată
 Că viața noastră nu nĳ-e dată
 De dragul unor flori din lunci.

Din ochi albaștri de cicoare
 Pe sĳnu-ĳ alb de ghiocel
 Curg lacrimi calde-acum! O doare,
 Eĳ inima de drag 'i moare,
 Iar Făt-frumos ah, cum e el!

«Atâta dragoste nebună!
 Eă nu o simt, tu n'o 'nțelegi—
 Visarea ta la ce-țî-e bună?
 Vrei s'o visăm noi împreună?
 Atuncî tu brăul să-l deslegî!»

Ea tremură zîbind și geme,
 «Norocul meu întreg îl vrei!»
 Ea numai pentru brău se teme,
 Că vor afla dușmaniă vreme
 Să-î fure astăzi brăul ei.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«De ce te temi? Ne vom ascunde
 In noaptea codrului umbros
 Sub brazii fără grai, pe unde,
 Nicî ochi de om nu pot pătrunde
 Nicî florî cu tănuit miros.»

El zice-așa, să zică iară,
 Să-î facă gândul ei ușor,
 Și gându-î se topia de pară—
 In codru des în zi de vară
 S'ascunde fată și fecior.

Au fost ascunși în cât nici floare
Nici ochi de om nu i-a zărit.
Dar printre crângi adormitoare
Din cer un singur ochi de soare
Cădù pe brâu și l'a răpit.

Atunci Ileana și simțește
Că-i arde plânsul în priviri;
Ea după brâu în jur privește
Și-aprinsă-i fața 'ngălbinește
Că nu e brâul nicăiri.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și cum ea varsă desperată
Un plâns amar, un cald șiroi,
Curgea din cer ploae curată,
Iar dintre ploă lucind s'arată
Frumosul brâu stropit de ploă.

Și 'n ceruri călătorul soare
Rîdea cu hohot repetat
Și prin văzduhuri plutitoare
Lăsa săgeți răsbunătoare
De-alungul brâului furat.

«Vaî brăul meu!» Gemenă copila
 «Atât de mult e l'am temut,
 Dar făt-frumos descinsu-mi-l'a!»
 Și-apoi plângea măi-mare mila
 Și 'n nopți apoi ea s'a pierdut.

De-atunci tot una este firea,
 Dar multe nu-s din câte-aū fost,
 Azi nu-î Ileana nicăirea,
 De-abia trăește 'n pomenirea
 Poveștilor cu dulce rost.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar soarele 'n văzduhuri pline
 De zîmbetu-î cel cald de foc,
 Ileano, a uitat de tine!
 Dar brăul când în minte-î vine
 Iși bate și-azi de tine joc.

Dac'aî murit, frumoasă fată,
 Furatul brău e viu mereū:
 Când plouă vara câte-odată
 Un brău de foc pe cer s'arată,
 Iar noi îi zicem curcubeu.

DUȘMANCELE

Pas, ochii, mamă, lasă să plângă!
Ci Tu 'n leagăn tot cu mâna stângă
Mă-ai dat să sug, de-aceia sunt
Nătângă!

Dar n'am pus doară jurământ,
Să merg ne-plânsă în mormânt!

Nu plâng, că-mă de Leana teamă;
De cîudă plâng eă numai, mamă.
Cuvintele ei nu le iew

In samă,
Dar mă-e rușine și mă-e greă,
Că școală satu 'n capu meă.

Ea duce sfat din casă 'n casă,
 Că n'am broboade de mătăasă
 N'am șorț cu flori—și dacă n'am
 Ce-î pasă?

Nu merg să-î cer și nu-î ceream
 Și nu-mî va cere neam de neam.

Stă 'n drum de vorbă cu vecine
 Și bate 'n pumnî: «Să mor îmi vine
 Auzi tu! Să se prindă ea
 Cu mine!

Știi, erî la moară ce spunea?
 Că-s proastă foc, și gură-rea!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«Și-auzi! îî umblă 'n cap, tu soră,
 S'ajungă ea Lucsandeî noră!
 O, meargă-î numele! N'o veđi
 La horă?

Cu șorțul rupt, să nu-l visezi,
 Că-î din strămoși! Ce-zic să crezi!

«Nu l'aș purta nici de poruncă!
 Ce poartă ea, alt om aruncă.
 C'un rând de haine o veđ mergînd
 La muncă,

La joc și horî acelaș rând,
 Il poartă 'ntruna, și de când!

«Lucsanda-î doară preuteasă,
Ea 'și cată noră mai aleasă,
S'o ducă în bunuri și 'n duium
A casă.

Ea n'a ajuns orî cum și cum
Să-și strîngă nora de pe drum.

«Să-și îee noră pe-o Satană?
Că e săracă și golană;
De ce nu vine, ca să-î dau
Pomană?

Nu-î casa lor în care staū
Și 'n casă nicî cenușe n'aū!»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Auzi tu mamă, câte-mî spune?
Și umblă 'n sat să mai adune.
Și câte porecliri pe-ascuns
Imî pune.

De-aș sta să-î dau și eū răspuns
La câte legi am fi ajuns!

Ea-mî sare 'n drum, că doară-doară
M'apuc să-î spuū o vorbă 'n poară;
Și dacă tac, 'I vin călduri
Să moară.

Să veđi tu mamă 'njurături!
Că ea cu mă-sa-s zece guri.

Cu gura mă-sa bate-o gloată,
 Și-î de otravă Leana toată —
 Mî-ar pune capul sub picior
   Să poată.

Dar lor pe plac eă n'am să mor,
 Că n'am ajuns la mila lor.

De foame nu daă popiî ortul!
 Eă iarna singură 'mî țes tortul
 Și umblu și eă cum socot
   Că-î portul.

De n'am mătăsurî, am ce pot,
 Nicî bun prea-prea, nicî rēu de tot.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mă prind cu ea? Cel sfânt s'o bată!
 Dar cum mă prind? Ea e bogată,
 Ce haine mî-am făcut ca ea
   Vr'o dată?

La joc mă poți orî-cînd vedea
 Cu fetele de sama mea!

Orî am vorbit cu dēnsa glume?
 O fac de rîs și-î scot eă nume?
 Orî ies, gătită 'n cîuda ei,
   In lume?

Iî știu eă focul—ochiî mei!
 Lisandru e, că alta ce-î?

Dar ce? Il ții legat de mine?
Il trag de mânecă? Ba bine!
El vine-așa de dragul lui,
Când vine.
Eū nu pot ușa să i-o 'ncuiū
De stă prea mult, eū cum să-ī spuiū?

Sunt eū la urmă vinovată,
Că Leana umblă ca turbată
Să-l vadă 'n casa lor intrând
Odată?
Și dacă lui nu-ī dă prin gând,
Ea blastemă de nu-și dă rënd.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar poate da ea bobī cu sīta!
O ferbe cīuda pe urita
Că-s mai frumoasă de cât ea,
Și-atâta!
Să aibă Leana 'n frunte stea
Nu-ī partea ei ce-ī partea mea.

Că boii-s bunī, bine-ī bogată,
Dar dacă puī flăcăi odată
S'aleagă dinșiī cum socot
O fată:
Bogata 'și pupă boii 'n bot,
Imbătrânind cu boī cu tot!

COSTEA

Vine Costea din răsboiū,
Și cu el vin alții doi.

Bibliotecă Cluj / Central University Library Cluj
Fața arsă, trupul supt,
Straul colbuit și rupt.

Dar de multă voe bună
Sună codrii și răsună.

Cel mai tinăr chiotea:
«Alele, puicuța mea!»

De m'aș mai vedea acasă,
Mire eū și tu mireasă!»

Cel mai vârstnic dintre ei:
«Dragi bujori, copiii mei!

Știu, că-mi es mereu în drum
Doar' mă ved acum-acum!»

Doi cântău, cel mal vuia;
Costea, el tăcea-tăcea.

«Aleleî tu Costeo, frate,
Spune-ne ce gând de bate?»

BCU Cluj / Central University Library Cluj
«Măi fărtați, nu-mi aflu rost;
Vesel eui ca voi am fost.

Mă gândiam la maica, biata,
Eui în foc, sub cruce tata —

Și de-odat' așa din drum
M'a prins jalea nu-știu-cum!

Voe rea să nu vă facă:
M'a venit și o să-mi treacă!»

Ceî doî cântă, codru sună,
Și tustreî merg împreună.

Când ajung la moara-nouă,
Calea lor se face 'n două.

Doî pe riū în jos s'aū dus,
Costea, el pe riū în sus.

Singur, și pustiū ce-î malul!
Și 'ndemna cu vorbe calul:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«Sboară, murgule, cu mine!
Sboară, că să sbor îmi vine!»

Tinēr ești de patru ierni,
Câmp ai larg să mă te-așterni!

Nu te-opri, fârtate drag,
Până la măicuța 'n prag!»

Și cu murgul el vorbea,
Murgul treaz înțelegea.

Gândul fulgeră cu sborul,
Dar măi fulger sboară dorul.

Sboară calul rândunel —
Costea tot cu jalea 'n el.

Când a fost pe la răstoace,
Ochiul stâng a prins să-î joace.

In sat Costea când intra,
Cucuvaia 'n turn cânta,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Iar când a bătut la poartă,
Mă-sa 'n casă caldă-moartă!

Cât a plâns cu ochi merei
Aşteptând copilul ei!

Şi n'a fost nică mângăiată
De-al vedea măcar odată! —

Şi prin noapte 'n capul gol,
Costea 'n mijloc de ocol.

Să-și măi stingă 'n vânt afară
Capul foc și gândul pară.

El sub tunetul de tun
S'a bătut ca un nebun

Par'că de-și iuția el pașii,
Măi curând periaă vrășmașii.

Și-l mâna un singur gând,
Să se 'ntoarcă măi curênd.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și la ce? Pustiū și ghiață!
Mă-sa 'l măi ținea 'n viață.

Când era sub plumbi și fum,
Număi ea! Și-acum — acum?

De-ar începe iarăși toiul,
Ah, de-acum de-ar fi răsboiul!

SOMNUL CODRILOR

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fa poalele păduri, Arnulf pe lângă foc
Și Stă singur. E 'ntunerec și plin de spaime locul,
Arnulf e însă tare, și vesel arde focul.
El și-a 'ncercat departe prin alte țări norocul
Cu regi, cari porniră răsboi la Sfântul-loc.
Așa doră Hatursa: bărbatul ei să fie
Un braț vestit în taberi și mare 'n vitejie.
Și-Arnulf de dragul fetei, când fata i-a jurat,
Vîndutu-și-a palatul și 'n taberi a plecat —
Sărac acum se 'ntoarce, ci 'n fapte mari bogat.
E frânt de multe drumuri, dar somnul azi 'i pîere;
Și focul arde vesel, e noapte și tăcere.

Dar galbenele flacări prin codru străbătând
 Ajung pe la culcuşul de iederă uscată
 A negrei Nopti. Şi Noaptea de zare deşteptată
 Incet ridică ochii, se uită 'nspăimântată,
 S'apropie de flacări şi-aproape 'n urmă, stând
 Viteazului în faţă, ea lung la el priveşte,
 Domol, apoi cu glasul abia 'nţeles, vorbeşte:
 «Tu cine eşti, străine? De tulburî somnul meu?
 Cu gândul morţii 'n suflet, s'alergî muriind mereu,
 Să n'ai de gânduri pace, cum n'am de tine eui!»
 Arnulf aude glasul; voinică-î este firea
 Şi rîde, rîde 'n hohot s'alunge nălucirea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Atunci bătrânul Codru, de hohot deşteptat,
 Incet deschide ochii, ca două săbii crunte
 Şi pletele-î cu freamăt îi tremură pe frunte
 Şi-î tremură 'n mânie sprâncenile cărunte;
 El miî de braţe goale le 'ntinde tremurat —
 Cu glas adânc de preot din zilele bătrâne
 Vorbeşte rar: «N'am pace de risul tău, păgâne?
 «Tu somnul vecinicieî sub mine să-l petreci!
 Sub brazî la rădăcină tu fruntea să şi-o pleci
 Să dorm şi eui de-apururi, să dormi şi tu de veci!»
 N'a ris acum viteazul; sta codrului în faţă
 Cu ochii mari şi tulburî, cu sufletul de ghiăţă.

Și când clătește Codru pletosul cap al sēu,
 Năvalnic dintre plete-î vuind rēsare Vēntul:
 El vijae din aripī și-î fluturā vestmēntul
 Și cântă, dar sēlbatic și fără șir e cântul:
 «Ce gând nebun te mână, de tulburī somnul meū?
 Furtună-ți fie gândul, și moartea o furtună;
 Sărac, pe căi să-ți mântui visarea ta nebună!»
 Arnulf aude, sare pe cal, înfiorat
 Dă frēu, cuprinde gātul fugarului spumat
 Și-aleargă 'n vēnt și 'n noapte năuc, și sugrumat
 De gândurī troenite — și nu măi sunt în cale
 Nicī pīetri, nicī isvoare; el fulgeră la vale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și 'n zori la poartă bate, dar poarta n'a rēspons,
 Hatursa-î măritată. Pe cine cați, străine?
 Arnulf ridică pumniī, s'omoare, dar pe cine?
 Arnulf ar vrea să plângă, dar sânge 'n ochi 'i vine.
 Arnulf ar vrea să țipe și n'are glas de-ajuns.
 El calul și-l întoarce și drumul il arată,
 Acelaș drum spre codru, o goană desperată!
 Cu gândul morții 'n suflet, cu noptile de veci
 In suflet, ca o umbră pe apă tu să treci
 Sub brazī la rădăcină bolnavul cap să-l plecī!
 Sărac, pe căi să-ți mântui visarea ta nebună —
 Furtună-î viața toată, e moartea tōt furtună?

RECRUTUL

Mă o las în samă ta —
Am să plec! Și parcă 'mă moare
Inima, să rupe 'n mine!
Nu de voi, tu știi de cine!
Și mă doare,
De-aș țipa.

Omul fără de noroc
Tot cu răul se 'ntâlnește —
Tu 'mă ești frate dintr'o mamă,
Mă iubești! Ți-o las în samă,
Mă-o păzește
Ca de foc!

Veï vedea-o pe la hori.
 Să n'o lași la vino-'ncoace —
 Stăi cu ea, ce știî tu ce-î spune,
 Dar cu capul mi te pune
 Să n'o joace
 Alți secîori.

Tu s'o jocî, dar măi așa!
 Liniștit cum jocî pe-o soră,
 Să n'o strângî prea mult la tine
 Că ea, bîata, de rușine
 Măi mult horă .
 N'ar juca !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tu o veđî și n'o 'nțelegî;
 De-o cuprinđî, ea știe una:
 Moartă 'n brațe ți se lasă,
 Dar de cîudă plînge-acasă,
 Plînge 'ntruna
 Zile 'ntregî.

Calea ei să n'o colinđî —
 De-î vedea-o la fântână,
 Trecî și las'o 'n bună pace,
 Nu glumi, că ei nu-î place.
 Nicî de mână
 Să n'o prinđî!

Ea va zice tot ce vreî;
 O desmerdî și nu te vede,
 O săruți și-î pare bine.
 Ah, dar crede-mă pe mine
 Și nu-î crede
 Vorba ei!

Ce folos ai tu, c'o strîngî?
 Simți tu, că pe ea o doare?
 Veđi! nici eă n'o strîng de frică,
 Ea-î atăt de supțirică,
 Ca pe-o floare
 Poți s'o frîngi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Orî și unde-o veđi, tu treci;
 Singură pe drum o lasă,
 Să n'ascuți orî-ce să-ți spue.
 Și-un gând rău să nu te pue
 Pân' acasă
 S'o petreci.

Nu știi cât îi faci de rău!
 Mă-sa-î rea și nu o crede
 Și-o primește de pe-afară
 Cu bătăi și cu ocară
 Cât ce-o vede
 C'un flăcău!

Dar te uită să știi ce-î
 Pe la casa lor! De ese,
 Orî de intră oare cine!
 Tu să știi pe cel ce vine
 Maî adese
 Pe la ei!

Ea, cu părul gălbior,
 Naltă, zugrăvită 'ntreagă,
 Când își mlădie trupșorul!
 A ursit-o 'n fașe dorul
 De-a fi dragă
 Tuturor!

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 De-î vedea pe cine-va
 Pe la ei, în fapt deseară,
 Prinde-l într'adins ca 'n glumă
 Frânge-î gâtul și-l sugrumă,
 Ca pe-o feară
 Nu-i crûța!

Și-apoi las' să fie-al meu
 De-î păcat! La judecată
 Eû voiû merge pentru tine!
 Eû daû sama! Și pe mine
 Să mă bată
 Dumnezeu!

Poartă-î grija! Tot a mea
S'o găsec, tot dar să-mî poarte!
Dar de nu-î păzi-o bine,
Ți-aî găsit dușman în mine,
Căci fac moarte
Pentru ea!

CAROL IX

La Saint-Germain de mult s'a dat
Signal, că s'a deschis de-acum mormântul.
In sânge Noaptea și-a scăldat vestmântul,
Să-l pue giulgiu pe morți. Și spintecat
De plumbi, gema Parisul, cum în sânge
Un laș rănit să 'ntinde și să strânge
Cu răgnet svêrcolind mișelu-i trup,
Când dinții lui cei plini de spumă rup
Din putreda lui rană.

Și 'n vreme ce Parisul, plin
De fum, muria, nepregătit să moară,
Carol în Touleriî cânta 'n vioară
Incet și plângător, un cald suspin
Ca ruga unei mame la mormântul
Copiilor — simfonic sună cântul.
Și ochii lui zîmbesc de-un cald fior,
Dar tot mai mult își pierd seninul lor
Strîngînd în ei furtuna.

Sarcastic coardele vibrând
 Sub mâna cea cu joc îndemânatic
 Gemeaŭ acum scârbos, urlaŭ sêlbatic,
 Și-artistul lor urla și el, rîzênd —
 «S'aducî pe Enric!» strigă el și lasă
 Vioara lângă el pe-un colț de masă,
 «Pe Enric, maî curând! Nu pot cântă!»
 Plimbându-se grăbit, el aștepta.
 Și 'n urmă vine Enric.

«Ce-î asta, Sir? Aud de-un ceas
 Trosniri de puști și răcnete nebune;
 Eŭ simț miros de sânge, Rege, spune!
 Și eŭ staŭ prins, de ce? » Atunci a tras
 Perdelele și, deschidênd fereașta,
 Carol a hohotit: «Mă 'ntrebî, ce-î asta?
 Sunt câni ce mor pe drum, sunt hughenoși;
 Eŭ vreaŭ să scap de ei, să pîară toși,
 Pricepî ce-î asta, Enric?»

Cu pașii largi și tremurând
 Ca omul beat de-o clipă bestială,
 Carol trecea înviforat prin sală,
 Și 'n urmă pept la pept cu Enric stând
 L'a prins de braț: «Și tu, de care lege?
 Ești hughenot și tu, așa-î?» — «Eŭ, rege?»

Eū Ńin sǎ cred aŐa cum aū cređut
 PǎrinŐii mei! Sunt hughenot nǎscut
 Ńi n'am sǎ mor catolic!»

«Tu cređi, ce vrei!» Ńi-atunci el supt
 De furie: «Ce-ı cǎne, azi sǎ moarǎ»
 Isbi cu pumnu 'n masǎ spre vioarǎ,
 Ńi 'n marmur carnea pumnului a rupt;
 Cald sǎngele-a ŃiŐnit din loviturǎ —
 El, de dureri, urlǎnd a dus la gurǎ
 Sdrobitul pumn Ńi-apoi inebunit
 S'a tras doi paŐi nǎvalnicı Ńi-a Ńintit
 In Enric carabina.

Fǎcĕnd vioara scut, din cot
 Alt scut fǎcĕnd: «Ei, dǎ! Ai fi sdrobit'-o
 Cu pumnul; tot atăt! De am mǎntuit'-o,
 SdrobeŐte-o dar acum cu pept cu tot!»
 Carol a tresǎrit. «Nu, nu pe tine!
 Dar dǎ-mi un om, un om! Pe ori Ńi cine,
 Vreaū carne, sǎnge, moarte; vreaū s'omor!»
 Ńi plumb a tras in primul trecĕtor
 Pe drum de pe fereastǎ.

Mânia-î sângerase 'n nări,
Aprinșii ochi și-aă deslegat furtuna
Sălbaticăi porniri, și cum e luna
Când ziua câte-odată iese 'n zări,
Așa era. O viperă flămândă;
Și când s'a 'ntors, cu arma fumegândă
Bătù 'n pământ, și ca un scos din minți
Cu ochii 'nchiși el a scrișnit în dinți,
«Vaă, du-te Enric, du-te!»

FRAGMENT

Fa nu-î închide uşa, nu-l prinde de vestmânt,
Nu-l roagă şi nu-î cade cu hohot la picioare
Să-î zică: «Stăi, iubite!» Nu cată plângătoare
In ochii lui —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Năvalnic afară bate vânt,
De-al fulgerelor vuet văsduhurile tună,
Şi dânsul vrea să iasă prin noapte şi furtună,
S'alerge fără ţintă, nebun, un om pribag,
Să fugă, să se ştie departe de-acest prag
Al casei locuite de cea mai rea femeie!
Nu-şî ia nici ziua-bună, nu-î vrednică să-î dee
Nici mâna, căci perirea e 'nchisă 'n mâna ei;
Nu vrea să-î vadă ochii sêlbateci şi mişeî!
Femeie e şi dânsa! Gândirea-î e infamă,
Inşală, şi-î soţie, ea minte, şi e mamă!
A fost un miserabil, efemeiat poet
Cel ce-a creat legenda lui Crist din Nazaret —

Pe-un Dumnezeu să-l nască Satan! E blasfemie,
 Să crezi în întruparea lui Crist dintr'o Marie!
 Și dacă e să credem poeziile pe cuvânt,
 Odat' a fost ea numai Marie pe pământ,
 Dar ea de milioane de ori e Magdalenă!
 Vampir, când te iubește, și 'n-ura ei hienă —
 Un demon!

El năvalnic a pus picioru 'n prag.
 Atunci din ochii veștezi de dornicul lui drag
 Tăcând a șters semeea o lacrimă cu iia.
 Și el, el a văzut'o! Și 'n peptul lui mânia
 O clipă șovăște, rămâne 'ncremenit —
 Și cum deștepti din leșin pe om, când l'ai isbit
 Puternic d'un părete, așa era! Colosul
 De gânduri, la privirea femeii, s'a topit!
 Și galben la picioare-î s'așterne furiosul.

L'a pironit acolo un strop, un singur strop
 Când n'a putut tot cerul cu 'ntregul lui potop!

.

POPASUL ȚIGANILOR

In noapte, sub poale de codru 'nverzit
E freamăt de glasuri, un tăinic șoptit;
Ard galbene flacări și 'n zarea de foc
Vezi chipuri sinistre grămadă 'ntr'un loc.

Țigani, drumeții cei vecinici ei sunt!
Cu ochii de fulger, cu pletele 'n vânt;
La Nilul cel galben departe născuți,
Ei arși sunt de soare, de vânturi bătuți.

Aproape de flacări pe pajiste stați
Bărbații sêlbateci și chiote dați,
Femeile-aleargă mîncare făcînd
Și umplu păharul și-l poartă pe rînd.

Ei cîntece cîntă și basmurî își spun
Din vremuri mai bune c'un alt cer mai bun;

Bêtrâna țigancă, acolo sub brazi,
Descântece 'nvață pe negri nomazi.

Și oacheșe fete să 'nșiră la joc
In cercul cel magic al zării de foc,
Resună ghitara ferbinte și 'ntins
Și jocul se 'ncinge sêlbatic și-aprins.

In urmă sê culcă, odihnă cătând;
Le freamătă brazii s'adoarmă curênd.
In vis, exilații pămêntului lor,
Vêd Sudul, o țară și ei un popor.

Dar zorile roșii să varsă pe cer,
Frumoasele visuri fantastice pier.
Greu scârție carul, ei pleacă la pas —
Dar unde? O viață de drum și popas!

MOARTEA LUI FULGER

În goana roibului un sol,
Cu friu-'n dinți și'n capul gol
Răsare, crește 'n zări, venind,
Și zările de-abia-'l cuprind
Și'n urmă-î corbiî croncănind
Aleargă stol.

El duce regeluî răspuns
Din taberă. Și ține-ascuns
Sub straîul picurând de ploî
Pe cel mai bun dintre eroî —
Atâta semn de la răsboiū,
Și-a fost de-ajuns!

Pe Fulger mort! Pe-un mal străin
 L'a fulgerat un braț hain!
 De-argint e alb frumosu-î port,
 Dar roș de sânge-î albul tort,
 Și peptul gol al celui mort
 De lănci e plin.

Sărmanul craiū! Când l'a văzut
 Și când de-abia l'a cunoscut,
 Cu vuet s'a isbit un pas
 De spaimă 'n lătură și-a rămas
 Cu pumniî strînși, fără de glas
 Ca un perdut.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Să-î moară Fulger? Poți sfărma
 Și pe-un voinic, ce cuteza
 Să 'nalțe dreapta lui de fier
 Să prindă fulgerul din cer?
 Cum pier mișei, dacă pier
 Ceî bunî așa?

Dar mâne va mai fi pământ?
 Mai fi-vor toate câte sînt?
 Când n'ai de-acum să mai privești
 Pe cel frumos, cum însuți ești,
 De dragul cui să mai trăești,
 Tu soare sfânt?

Dar Doamna! Suflet pustiit!
 Cu părul alb și despletit
 Prin largi țătăcuri alerga
 Cu hohot lung ea blăstema
 Și tot palatul plin era
 De plâns cumplit.

La stat și umblet slabă ce-î!
 Topiți sunt ochii viorei
 De-atâta vaet ne'nterupt,
 Și graiul stins și-obrazul supt
 Și tot vestmântul Doamnei rupt
 De mâna ei!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«De dorul cui și de-al cui drag
 Să-mi plângă sufletul pribag,
 Intreagă noaptea nedurmind,
 Ca s'aud robiți tropotind,
 Să sar din pat, s'alerg în prag,
 Să te cuprind!

«Nu-l dați din brațe nimănuî!
 Inchideți-mă 'n groapa lui —
 Mă lași tu, Fulgere, să mor?
 Îți lași părinții 'n plâns și dor?
 O, du-î cu tine, drag odor,
 O du-î, o du-î!»

Ah, mamă tu! Ce slabă ești!
 N'ai glas de vifor, să jălești;
 N'ai mâni de fer, ca fer să frângi;
 N'ai mări de lacrimi, mări să plângi,
 Nu ești de foc, la pept să-l strângi
 Să-l încălzești!

Și tu, cel spre bătăi aprins,
 Acum ești potolit și stins!
 N'auzi nici trîmbițele 'n vâi,
 Nu vezi cum sar grăbiți ai tăi—
 Rideai de moarte prin bătăi,
 Dar ea te-a 'nvins!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pe pept colac de grâu de-un an,
 Și 'n loc de galben buzdugan
 Făclii de ceară ți-au făcut
 În dreapta cea fără temut,
 Și 'n mâna care poartă scut
 Ți-au pus un ban.

Cu făclioara pe-unde treci
 Dai zare negrelor poteci
 În noaptea largului pustiu,
 Iar banu-i vamă peste rîu,
 Merinde ai colac de grâu
 Pe-un drum de veci.

Și 'ntr'un cosciug de-argint te-aŭ pus
 Deplin armat, ca 'n ceruri sus
 Să fii 'ntreg ce-aŭ fost mereu,
 Să tremure sub pasu-ți greu
 Albastrul cer, la Dumnezeu
 Când veți fi dus.

Mirați și de răsuflet goi
 Vězându-ți chipul de răsboi
 Să stee ângerii 'nlemnit;
 Și orb de-al armelor sclipit
 S'alerge soarele 'napoi
 Spre răsărit! —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Iar când a fost la 'mormântat,
 Toți morții par'că s'aŭ sculat
 Să-și plângă pe ortacul lor,
 Atât era de mult popor
 Venit să plângă pe-un ficior
 De împărat!

Și popi, șirag, cădelnițând
 Cetiaŭ ecteniŭ de comând —
 Și clopote, și plâns și vaiŭ
 Și-oșteniŭ 'n șir, și pas de cai
 Și sfetnici și ficioři de craiŭ
 Și nat de rënd.

Și mă-sa băta! Cum gema
 Și blăstema și se isbea
 Să sară 'n groapă: «L'au închis
 Pe veci! Mi-a fost și mie scris
 Să mă deștept plângând din vis,
 Din lumea mea!

«Ce urmă lasă șoimii 'n sbor?
 Ce urmă peștiu 'n apa lor?
 Să fii cât munții de voinic,
 Orî cât un pumn să fii de mic,
 Cărarea mea și-a tuturor
 E tot nimic!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«Că tot ce ești și tot ce poți
 Părere-î tot dacă socoți —
 De mori târziu orî mori curând,
 De mori sătul, orî mori flămând,
 Tot una e! Și rënd pe rënd
 Ne ducem toți!

«Eū vreaū cu Fulger să rămân!
 Ah, Dumnezeu nedrept stăpân
 M'a dușmănit trăind mereū
 Și-a pismuit norocul meu!
 E un păgân și Dumnezeu,
 E un păgân.

«De ce sĂ cred în el de-acum?
 In fa a lui a  to i un drum
 Or  bun  or  r i, tot un morm nt!
 Nu-  nimeni drac  i nimeni sf nt!
 Credin a-  val, iubirea v nt
  i via a fum!»

 i-a fost minune ce spunea!
 Grăbit poporul cruci făcea
 De mila ei  i de 'ngrozit —
  i-atunci un sfetnic a venit
  i 'n fa a Doamnei s'a oprit,
 Privind la ea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Un sf nt de-al c ru  chip te tem ,
 Abia te-aude când îl chem :
 B tr n ca vremea, st lp r mas,
 N scut cu lumea într'un ceas,
 El parcă-  viul p r stas
 Al altor vremi.

 i sprijin pe toiag c t nd
  i 'ncet cu m na ridic nd
 Sprincenele, din rostu-  rar
 Duios cuvintele r sar:
 «Nepoat  dragă! De 'nz dar
 Te văd pl ng nd.

«De cum te sbuciumi, tu te stingi
 Și inima din noi o frângi —
 Ne doare c'a fost scris așa,
 Ne dorî mai rău cu jalea ta:
 De-aceea, Doamnă, te-am ruga
                     Să nu mai plângi.

«Pe cer când soarele-î apus
 De ce să plângi privind în sus?
 Mai bine ochii 'n jos să-î pleci
 Să vezi pământul pe-unde treci!
 El nu e mort! Traește 'n veci,
                     E numai dus.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«N'am cap și chip pe toți să-î spuii,
 Și-aș spune tot ce știu, dar cui?
 Că de copil eă m'am luptat
 În rând cu Volbura 'mpărat
 Și știu pe Crivăț cel turbat
                     Ca țara lui.

«Ce oameni! Ce sunt cei de-acum!
 Și toți s'aă dus pe-acelaș drum.
 Ei și-aă plinit chemarea lor
 Și i-am văzut murind ușor;
 N'a fost nici unul plângător
                     Că viața-i fum.

«Zică fum? O, nu-i adevărat.
 Răsboiul e, de viteji purtat!
 Viața-i datorie grea
 Și lașii se 'ngrozesc de ea —
 Să aibă tot cei lași ar vrea
 Pe neluptat.

«De ce să 'ntrebă, viața ce-i?
 Așa se 'ntreabă cei mișei.
 Cei buni n'au vreme de gândit
 La moarte și la tânguit,
 Căci plânsu-i de nebuni scornit
 Și de femeii!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«Trăește-ți, Doamnă, viața ta!
 Și-a morții lege n'o căta!
 Sunt crai ce schimb' a lumii sorți,
 Dar dacă mor, ce grijă porți?
 Mai simte 'n urmă cine-va
 Că ei sunt morți?

«Dar știu un lucru mai pe sus
 De toate câte ți le-am spus:
 Credința 'n zilele de-apoi
 E singura tărie 'n noi,
 Că multe-s țări cum credem noi
 Și mâne nu-s!

«Și-orî cât de amăriți să fim
 Nu-î bine să ne deslipim
 De cel ce vîetele le-a dat! —
 O fi viața chin răbdat,
 Dar una știu: ea ni s'a dat
 Ca s'o trăim!»

Ea n'a mai plâns, perdut privea
 La sfetnic, lung, dar nu-l vedea
 Și n'a mai înțeles ce-a zis
 Și nu vedea cum aș închis
 Sicriul alb — era un vis
 Și ea-l trăia.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Seninî de plînsset ochii ei,
 Vedea bărbați, vedea femei,
 Cu spaima mută 'n jur privea,
 Din mult nimic nu 'nțelegea;
 Și se muncia să știe ce-î?
 Și nu putea.

I-a fulgerat de-odată 'n gând
 Să ridă, căci vedea plîngînd
 O lume 'ntreagă 'n rugăciuni —
 «In fața unei gropi s'adunî
 Atâta lume de nebunî!
 Să mori rîdînd!»

Și clopotele 'n limba lor
Plângeaă cu glas tânguitor;
Și-adânc, din bubuitul frânt
Al bulgărilor de pământ
Vorbea un glas, un cântec sfânt
Și 'nălțător:

«Nu cerceta aceste legi,
Că ești nebun, când le 'nțelegi!
Din codru rupi o rămurea,
Ce-î pasă codrului de ea: ''
Ce-î pasă unei lumi întregi
De moartea mea!»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

UN CÂNTEC BARBAR

Voi lași dătătorî de porunci,
Maî rîdeți! Nevolnică turmă,
Maî rîdeți, că-î rîsul din urmă!
S'apropie ziua! Și-atunci
Vedeaveți, sîlbatecî barbarî,
Cîmpiile voastre 'necate
De vuetul multor armate,
Ca vuetul apelor mari —
Veni-vom ca 'n ziua de-apoi;
Va plînge cu hohote zarea
De cară, de cai, de strigarea
Mulțimeî pornite spre voi!

Eși-vor din negru pămînt
In zale de-argint cavaleriî
Puternicî ca grindina veriî,
Și roibiî cu nările 'n vînt

Vor trece 'n sëlbatec galop
Spre Roma! Și mieï vor fi leiï,
Fugi-vor de spaimă mișeiï
Cuprinși de pornitul potop
Spre Roma! Călcând pe cohortï
Resbi-ți-vom colosul de-aproape
Și nu va fi cine să 'ngroape
Mulțimea cea mare de morți!

Din Istru vom face părău,
Să-l umpli, Romane; cu sânge,
Cu lacrimi pë care le-or plânge
Nevestele neamului țëu!
Și nu vei putea să mai pui
In șiruri înfrânta-ți armată
Și-om face să fie odată
Toți corbiï și lupiï sătuï!
Căci vultur să fii, un colos,
Cu aripï de repezi furtune
Și cuibul în cer de l'ai pune;
De-acolo noi da-te-vom jos!

Ce-ï viü sfășia-vom în dinți;
Aprinde-vom templele tale;
Vom naște pustiul în cale;
Vom face pe-ai voștri părinți

S'ascundă trufașul lor chip
 În togă, plângând de rușine,
 I-om trece sub furcǎ caudine,
 I-om pune cu fruntea 'n nisip.
 Și fără de milă, călăi,
 În fașe strivi-vom poporul,
 Și mândri vom pune piciorul
 Pe gātu 'mpăraților tēi!

Vom face cât cerul de 'nalt
 Mormanul cadavrelor crunte
 Și munte vom pune pe munte
 Și ceruluǎ da-vom asalt.
 Pe-al vostru Zamolxe-pigmeu
 L'om prinde de barbă 'nhățându-l
 Cu tronu-ǎ cu tot resturnându-l
 Din 'cer, căci acel Dumnezeu
 Ce lasă pe-al vostru pământ
 Să crească atâta urgie,
 Acela nu poate să fie
 Nicǎ mare, nicǎ tare, nicǎ sfânt.

Ah, dac' am putea măsura
 Pre cât ni-e de plină măsura,
 Ne veǎ cunoaște tu ura
 În ziua din urmă a ta!

Că dacă voi toți ați muri
De spaimele morții 'nainte •
De-al nostru sosit, din morminte
V'am scoate de-orî unde veți fi!
Și resbunătoarelor sorți
Le-am face cu palma dreptate
Căci fețele voastre le-am bate,
Scuipându-și pe fii tei morți!

G A Z E L

Țicuriî cu strop de strop
Ți Fac al mărilor potop —

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Zilnic câte-un spic adună
Și 'n curând tu ai un snop.

Mergî încet și las' s'alerge
Alții cât or vrea 'n galop.

Fii stejar, să crești în laturî,
Nu înalt și slab, un plop.

Nu uita trăind de corbul
Și de vulpea lui Esop.

Dacă ești cinstit, n'ăi teamă
De dușman de-ar fi Ciclop.

Fă cât poți, și las' să ridă
Ceî ce sar viața 'n hop. .

Iar de n'are scop viața,
Fă să aibă clipă scop.

PĂSTORIȚA

Ambre mari răsar pe cale;
Ziua moare după culmi —
De pe coastă, pe sub ulmi
Să scoboară mîei 'n vale.
Obosit și blînd popor!
Și cîntînd, pășește-agale
O copilă 'n urma lor.

«Noapte bună, soare sfînt,
Pîna mîne! Noapte bună!
Mîne iar vom fi 'mpreună,
Tu să rizi și eă să cînt.
Mîne pîna 'n zori te scoală,
Adă flori de-argint în poală
Și le-așterne pe pămînt!»

Și, murind, întinerește
Soarele de dragul ei,
Și-o cunună de schinteï,
El prin păr i le 'mpletește:
«Mâne dacă n'oï veni,
Përu 'n apă ți-l privește,
Dor de mine de-ți va fi!»

Și-'i va fi de soare dor —
Mâne blonda păstoriță,
Despletind a ei cosiță
Toată ziua la isvor,
Va privi cu drag la plete
Pline de-aur, ce i-l dete
Soarele ascuns sub nor.

JERTFELE ÎMPĂCĂRII

I.

În negura pădurii castelul îngrădit
Cu șanțuri uriașe, stă trist, mucigăit,
Și numai câte-odată în jurul său revine
Mișcarea vieții calde, când paveze quirine
Răsar de după ziduri—de două ori pe an.
Atunci legionarii colosului roman
Es grabnici ca furtuna și tari ca răsbunarea,
Dar nu le simți nici pasul, nici nu le-auzi strigarea,
Să 'mprăștie de-odată și iar s'adună des
Și pier în crâng. Să joacă? Dar eată-î! Dinșii es
Mai mulți! Erau o sută și-acum ei sunt o miie
Mai iuți și mai năvalnici, mai plini de vijelie,
S'amestecă, s'aruncă popor peste popor!
Es fulgere din sulii, dar sulile mor

Sdrobite de peptarul puternicelor zale;
 Ajung acum la pepturî, cu pumniî-și fac ei cale
 Prin șirurî teutone: nicî țipete de gurî
 Nicî tropot nu s'aude! Veđî numai isbiturî
 De pumn, mișcare mută de braț și de sęcure.
 Și 'n muta svârcolire, ei întră în pădure
 Așa 'nceleștați: și codrii Iaă flacără acum.
 Și ei să luptă 'n flacări, s'asvêrl, să 'neacă 'n fum,
 Iar brazii cad pe dinșii aprinși, să prăbușește
 In capul lor tot codru, dar nimeni nu gândește
 La fugă — două neamurî aprinse de un gând
 Din doî protivnici unul să pîară măi curênd!

II.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De mult, de când e Tibull prefect peste cohorti,
 E liniște. Staă moarte zăvoarele pe porți
 Și nu măi sar oșteniî desculți din așternuturî
 Să prindă 'n miezul-noptiî puternicele scuturî.
 Păreaă și Teutoniî de lupte-acum sătuî
 Căci Aripert trimise de mult solia lui
 La Tibull pentru pace. Și toate-aă fost de bine;
 De-atuncî trăesc frățește oștirile vecine.

III.

«Când stai în pragul casei, e soarele in prag!
 «Când treci visând prin noaptea pădurilor de fag

«Reverși lumina 'n noaptea dumbrăvilor ca luna;
 «Oh, cât ești de frumoasă, tu nu pricepi, Hiltruna!
 «Când treci în zori pe colnic, în albul tău vesmânt
 «Cu ochii mari și-albaștri, cu părul dat în vânt,
 «Tu 'n ȳernile vieții ești zi de primăvară!
 «Sălbatico! Mă doare, când știu că ești barbară —
 «Iubești pădurea numai; cu ochii tăi frumoși
 «Tu vreai să 'mbeți, copilă, bărbații 'ntunecoși
 «Cu plete lungi pe umeri, cu bărbi ce te 'nspăimântă,
 «Puternici ca mânia pe care ei o cântă
 «Cu glasuri răgușite, când pleacă la răsboiul!
 «De ce zimbești? Aruncă cununile de foi
 «Și pune diademă pe fruntea ta senină!
 «Ce-ți pasă dac'ăi noștri la alte legi se 'nchină!
 «O, de-ai vedea tu Roma cu turnurile ei
 «Cu lume și lumină, cu roșuri de femei
 «Frumoase; între ele ca draga mea nici una,
 «Ca fata cea frumoasă din codru, ca Hiltruna!»
 Ca un copil ce-ascultă povești cu sorii apuși,
 Așa-'l ascultă fata cu ochii mari și duși.
 Ea tremură și 'n ochii lui Tibull lung privește;
 Ar vrea să zică o vorbă, n' o zice și roșește,
 Ea simte că-i streină și neamul ei barbar!
 Ah, ce frumoase vorbe din rostul lui răsar;
 El e Roman, e nobil deprins la vitejie!
 Nici un bărbat din neamul lui Aripert nu știe

Să-î spună ei cuvinte așa de dragi, ca el.
 În urmă ea zîmbește: «Ah, nu, că e mișel
 «Un suflet, când își uită pe-ai săi! Și mă 'nfioar
 «De fulger să m'apropiî, căci fulgerul omoară!
 «O, lasă-mă!» Și fuge prin desetul de fagi
 Dar par'că-î vin alături cuvintele lui dragi.

IV.

În zori de zi străjerul vestește pe-un străin.
 E Aripert, e domnul pădurilor. «Eû vin
 Să te poftesc, Romane, la zilele sêrbării;
 Noî mâne-aprindem focul sub jertfele 'mpăcării!»
 Și-a stat pe gânduri Tibull și n'a fost învoit.
 «Te rog pentru Hiltruna, Ea singur'a dorit!»
 Hiltruna cea frumoasă din codri! Visătoarea!
 «Așteaptă-mă, Ariperte! Gătește-ți sêrbătoarea!»

V.

«Nimic nu-î măi puternic în om ca slăbiciunea!
 «Și slab ce ești tu, Tibull, s'ascuți de rugăciune:
 «Femeilor! Barbarii aî rele gânduri, cred!»
 Dar nu-l ascultă Tibull; și-a doua zi purced
 Din zori centurioniî spre silhele barbare.
 Eî și-aî ascuns cuțite sub albele peptare
 De za, — puternici marturî aî apêrării lor,
 De-ar vrea să-î năvălească sêlbaticul popor —
 Și 'n codrii eî lăsat-aî, de-ar fi vr'o mișelie,
 Cu opt centurii. Quintus pe aproape să se ție.

VI.

Acolo fete blonde cu ochii de azur
 Cântău sinistre cânturî de luptă, și 'mprejur
 Flăcăi înalți sêlbateci, jucau cu vuet mare
 Rêsboinicele jocuri a ginților barbare.
 Pe lavițe-așternute cu albe pîei de ied
 Bărbații staū în șirurî, iar cupele cu mîed
 Oprite lung la gură trec vesele și 'ntruna
 Din om în om. Și astăzi paharnic e Hiltruna
 Copila cea frumoasă, că-i vechiul obiceiū
 Al neamului, paharul la zile mari să-l beî
 Turnat de cea mai dragă fecioară ce e 'n casă.
 Tibull în fruntea mesei, și-ai sêi pe lângă masă
 Cu Aripert, aleargă cu ochii însoțind
 Mișcările de fulger a celor ce sê prind
 Mereū mai mulți la horă — sêlbatic este jocul
 Și tot mai mult Hiltruna cu mîed hrănește focul.

VII.

«E cald aici, Romane; afară-i cer senin—»
 Afară mîedul curge mai vesel și mai plin
 In cupele făcute din coarne 'ncăpătoare
 De bou; aici sub codru, pe pajiștea cu soare
 Sê prind la joc neveste: de ochii lor frumoși
 De două orî să 'mbată bărbații 'ntunecoși
 Ai codrilor. E vuet, e chiot și strigare.
 Și hora lor sêntinde sêlbatică și mare.

VIII.

De-odată cântul tace; ca scoase din pământ
 Răsar pumnale 'n mâna barbarilor. Un vânt
 Când trece prin frunzișul tomonic al pădurii
 Asemeni e suflării sălbătice a gurii
 Acestui mult amestec de oameni, cari grăbiți
 Să apără și-atacă, de jocuri oboșiți
 Și beți de vin — mulțime de vulturi la o pradă
 Puțină — se 'nceștează și zece cad grămadă
 Pe-un singur om al Romei; să sfășie mușcând
 Cu dinții, să sugrumă, și 'n sângele curgând
 Șiroae mari înoată sburați dintr'o isbire
 Și ochi și dinți și crieri —

BCU Cluj / Central University Library Cluj

La 'ntâia lor pornire
 Spre Tibull vin o sută. Hiltruna vine drept
 Spre el și îl cuprinde puternic peste pept
 Cu brațele-amândouă. «Iubite, nu te teme,
 «Te apără Hiltruna!» Și strins de fată geme
 Puternicul, s'asvêrle, căci e ținut pe loc
 Și mânil-e sînt prinse de fată. «Ai noroc
 «Să mori la mine 'n brațe! Veđi fruntea 'mi e senină
 Ce-ți pasă dac'aî noștri la alte legi să 'nchină?»
 El vrea să se desprindă și urlă, e turbat.
 «Ah, până când toporul nu-l vêd adânc intrat
 In peptul tău de fiară, eă nu te las, Romane!»
 Lovit se simte Tibull de multe buzdugane

Și sângele-î țîșnește din calde tăieturi:
 Atuncî cu nebunia supremei isbituri
 Să scutură, de fată abîa să mîntuește;
 El prinde pe Hiltruna de mijloc și-o isbește
 De-un brad— ea cade moartă cu blondul cap sdrobit,
 Și cade-apoi și dînsul de rane-acoperit,
 Nedând măcar cu pumnul un semn de apărare.
 Dar a putut să geamă din ultima suflare
 Un semn știut din bucium.

IX.

Și semnul a intrat
 Prin codri ca un țipet, și codrii s'aũ mișcat.
 Atuncî cu pas de vifor din negura pădurii
 Năvalnic ese Quintus cu cele opt centurii.

X.

A fost o luptă scurtă; tot pumnul un omor.
 Dar gloatele barbare cu Aripert al lor
 Primăuă puteri într'una din gloate sositoare.
 Atât de slabă 'n număr, puterea oștitoare
 A Romei în clipita dintăiu a atacat,
 Și ea mergea 'nainte; isbit' apoi a stat
 Pe loc strîngîndu-și șirul. În urmă șovăește,
 Să apără, se 'ndeasă, dar ferul o rărește,
 Și 'n zid, format din pepturi, puterea-'și face porți.
 Incet-incet Romanii, ducînd pe-ai lor cei morți

In mijloc, intră 'n codrii, și iaă acum cărarea,
Spre șanțuri. Și din urmă, din față răsbunarea
Barbarilor isbește pe cei puțină, măi des,
Măi tare. Și din codrii barbarilor când es,
Să vėd o mână mică Romaniă, plină de rane,
Să târăe pe șesul castelelor romane,
Goniți mereu. O sută, opt-zeci aă măi rėmas
Și măi rėmân dintrînșii la fie-care pas
Pe cãmpă oștenă de-aă Romei. Campia geme cruntă
Ei se retrag într'una și vișorul înfruntă
Și morți de jumėtate, cıuntiți îngrozitor,
Ajung în faptul scrii în șanțurile lor.

PRAHOVA

In pământ din locuința
Mamei tale, ești zîmbind,
Prahova! Și stai mirată
Și te tremură dorința
Să vezi lumea cu lumină!
Inima de plâns ți-e plină;
Ochișii tăi spre soare cată
Și-ai tăi ochi mai vii s'aprind.

In pământ cât e de rece
Și 'n pământ nu vezi nimic —
Nu te mai întoarce-acasă!
Ești pe drum te voi petrece
Cu povești și cu povețe,
Voi cânta a ta frumșețe!
Lasă lumea ta, o lasă,
Tu frumoasă, eu voinic!

Vino 'ncet pe-aici, iubită !
 Adă mâna, să nu cađi
 P'este p'etrile din cale !
 Tu tresarî de fericită
 Și 'mb'etată de viață ;
 Soarele-ți răsare 'n față —
 Haid, acum fug'nd la vale
 Printre șoptitoriî brazî.

Ce frumos să 'mbracă dealul
 Cu florî roșii pe-unde trecî !
 Iți întîmpină sosirea
 Munții ce despart Ardealul,
 Codriî vechi și plini de noapte,
 Luncile cu miî de șoapte.
 Riđi cu hohot la privirea
 Neguroșilor Buceci ?

Uite-acum cât ești de mare
 Uite ce frumoasă ești !
 Tu s'lbatico 'ntre fete —
 Eată sate-acum în zare !
 Prahova, să fii cuminte !
 Ține cump'et la cuvinte,
 Stăi și pune-ți florî în plete
 Măi frumos să te gătești.

Potrivește-ți părul bine;
 Strînge mijlocelul tău,
 Peptul plin ca să-ți răsară!
 S'or uita flăcăi la tine
 Și copile tinerele:
 Să vorbești frumos cu ele
 Să nu-ți scoată vorba 'n țară
 Că tu ești crescută rău!

Îată satul! E Azuga.
 Tu auzi acum ântiî
 Dulce vuet de vioară —
 Ha! iubito, haid cu fuga
 Să jucăm și noi chindia!
 Cum te-aprinde veselia
 Și cum joci tu de ușoară,
 Și-ai voi să tot rămâi!

Dar te mână 'n lume dorul
 Să vezi lumea! Și tu fugi
 Și te perzi visând cu gândul.
 Veselă-ți mlădi trupșorul
 Și la brâu pu flor de viță,
 Flor de crâng pu în cosiță
 Și pe-alesul tău visându-l
 Treci prin văi, cu blânde rugi.

Dar auzi! E plin pământul
 De resunete! Pe loc
 Un balaur cât un munte
 Vine 'nviforat ca vântul
 Cu o sută de picioare —
 Cu mugiri șuerătoare
 Și-i c'un ochiș de foc în frunte
 Și pe nări el varsă foc!

Prahova năvalnic sare,
 Neștiind aceasta ce-î.
 Pletele-î rêmân reslețe,
 Ochiș plin de spaimă-î are,
 Și cu peptul gol s'aruncă
 Peste liniștita luncă —
 Părul ei sânt valuri crețe,
 Spuma albă-î peptul ei!

Te-ai speriat, frumoasă fată,
 Galbenă ce te-ai făcut!
 A fost tren, n'a fost balaur!
 Plângă acum și, rușinată,
 Pîeptul plin, vedita taină,
 Ți-l ascunși sub largă haină
 Și dai părului de aur
 Tot repaosul perdut.

Dar tu uiți curând! Și iară
 Salți pe netedele lunci,
 Și cu rîsurî repetate
 Veselă din cale-afară
 Iaî cîmpiile de-alatul,
 Și când veđi de-o-parte satul
 Bați în palme, și pe spate
 Capul gingaș ți-l aruncî.

Eat'o! Pe sub rîpî înalte,
 Ea cu hohote adâncî
 Fuge, par'că-î urmărită;
 Strînge peptul să nu-î salte
 Și pe după stîncî dispere —
 Și târđiũ, departe 'n zare,
 Leneșă și obosită
 Iese iar de după stîncî.

Câte-odată mînioasă
 Spumegînd, la cotiturî
 Te asvêrli vuind la vale —
 Dar așa ești măi frumoasă!
 Ochiî negriî ți-î intunecî
 Și sêlbatică alunecî;
 De-al tîũ vuet gem în cale
 Liniștitele pădurî.

Staî! Tu simţi un tremur rece!
 Caraïmanul, până 'n nori,
 Stă pândind în cap să-ţi cadă
 Pe sub el dacă vei trece!
 Uite, par'că-l mişcă vântul!
 Să ne-ajute Domnul-sfântul!
 Iute-acum, să nu ne vadă —
 Am scăpat; dar ce fiorî!

Dar de ce-ţi astêmperî pasul?
 Prahova, de ce te mirî?
 De ce veđi, îţi moare mintea
 Şi-ţi întinereşte glasul —
 Eată, vilele răsleţe
 Cu ciudate turnuleţe!
 Tu te 'nchinî pe dinaintea
 Invechitei mănăstirî.

Veđi castelul în lumină;
 Brađi trăsniţi pe dînsul cad.
 Şi sub codru, visătoare
 Trece 'n gândurî o regină
 Palidă — e Carmen Sylva!
 Al ei nume pomeni-l-va
 Codru 'n vecî, c'a fost sub soare
 Doamna codrilor de brad.

Să plecăm, frumoasă fată,
 Să plecăm, că zăbăvim!
 Eată, Prahovița 'n vale,
 Ca și tine-o alintată,
 Pribegind cu doru-î volnic!
 Eată, Câmpina pe colnic,
 Și Doftana-ți ese 'n cale —
 Și noi tot călătorim.

Și-acum trenul când măi vine
 Nu te temî! Cu el în pas
 Fugî alături, salți nebună
 Ridî de el, și el de tine!
 El ușor și tu ușoară —
 Dar el sboară, sboară, sboară
 Și prin văi depărte-î sună
 Batjocuritorul glas.

Dar ce ai, frumoasă fată
 De ce-ți bate pîeptul des?
 Prahova, după movilă
 Pentru ce te-oprești mirată
 Și plecî ochii? Colo 'n zare
 Un flăcău frumos răsare,
 E Teleajănul, copilă,
 Simți că este-al tău ales.

Semne el cu mâna-ți face;
Tu roșești rîdînd mereu
Și rîdînd, te 'neacă plînsul.
Prahova, te las în pace!
Nu mai ceri a mea 'nsoțire,
Te-am adus pînă la mire:
Mână 'n mână tu cu dînsul
Să plecați cu Dumnezeu!

LA PĂRĂU

Venîa pe deal, voios cîntînd
Flăcăul;

Pe un umăr coasa legînînd
Venîa fîrî de nici un gînd
Flăcăul.

Dar eatî 'n drum îl aflî rîul,
In drum, î'n drum, dar ce-î î'n drum?

Pîrîul —

Aşa de lat şi chiar acum!

Dincolo cîmp şi lan şi florî,
Eî catî!

Şi doine şi secerîtorî;
Pîrîu-î lat, şi sî nu morî?
Eî catî!

Și 'n grâu, eî bată-mi-l să-l bată!
 În grâu, în grâu? Dar ce-î în grâu?

O fată —

Inoată 'n spice până 'n brâu.

«Să n'aî, Cătrino, zi de rău!»

Ea tace.

«Eî, iacă naiba de părâu,
 Il pune focu-'n drumul tēu!»

Ea tace.

De-loc o vorbă! Să prefacă.
 De-loc, de-loc, de ce de-loc?

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 Că-î place —

Ar vrea de el să-și bată joc.

«Aî, fă, copii acasă mulți?

Eî, iacă!

Nu vii, urito, nu m'ascuți?
 De dragul tēu să mă desculți

Eî, iacă!

Maî bine plec!» Și dēnsul pleacă.
 Dar ea? Dar ea? Ce-și zice ea?

Să treacă —

Să facă 'n urmă cum o vrea!

Vădându-l însă c'a plecat

Ea-și pune

De-o parte snopul: «Maî chemat?»

El mâna peste ochi mirat

Și-o pune.

«Să-ți spun ceva! Cuvinte bune!»

«Să spuî, să spuî! Dar ce să spuî?»

Eî spune —

Dar iute, vezî, că vreme nu-î!»

«Dar ești departe, dragă, haî!»

«Ba bine,

Atunci rămăi pe unde stai!»

«Ce rea maî ești! Ce suflet aî!»

Ba bine!

Ca să n'o creadă rea, ea vine.

«Te temî, te temî! Par'că te temî

De mine —»

«Ba nu! Dar pentru ce mă chemî?»

«Haid trecî păraul! Ce te 'ntrecî,

Catrino!»

«Nu vreaŭ, auzî! De ce nu plecî?»

«Dar nu-î un munte, poți să trecî

Catrino!»

«Vecine, nu!» — «Ba da, vecino!
 Nu vreaî, nu vreaî; de ce nu vreaî?
 Haid vino!
 De-atunci și peste Olt treceaî.»

«Eî îacă viu! Dar de nu-mî spuî
 Vr'o veste,
 Zi bună între noi de-azî nu-î!»
 Știa doar fata felul lui!
 Vr'o veste
 De unde-o ieî, dacâ nu este?
 Apoî, apoî? Ce-a fost apoî?
 Poveste —
 Tot eî să spun? Ghiciî și voî.

FRESCO-RITORNELE

(Improvisări)

I.

Șă nu alergă prea mult ridând pe câmpuri, dragă,
Te arde soarele pe câmp, te bate vântul,
Și-obrajii tăi cei albi sunt zestrea ta întreagă!

2.

Viața mea de mult s'a stins și-am îngropat'o,
Sunt beat de cad în gropi, și-a cui e vina?
Al obrăjorilor cei cu gropiți, șireato!

3.

Ea sta, cu sinul plin de pere, la fântână —
Și ea mi-a dat s'aleg pe plac din sin o pară,
Și m'am trezit că-mă dă de-odată peste mână!

4.

Pe punte-am prins și-am sărutat mai ieri o fată,
 Și-acum aū dat săteniū jalbă la prefectul,
 Că fetele staū cărd pe punte ziua toată!

5.

Psaltirea popiū o sărut, dar aș lăsa-o,
 Sărut și măna preotesei, și-aș lăsa-o,
 Pe fata popiū n'o sărut, și-aș săruta-o!

6.

Cu ochi frumoși, cu pept rotund, așa șglobie,
 Tu, Doamne, ai făcut'o numai ca să mintă
 Și numai ca să-mi faci necazuri mie!

7.

Pentru drăguțe ne-am certat vr'o trei la coasă, —
 Din ceartă m'am ales cu pērul smult și măna ruptă,
 Da 'ncalte a rēmas că-a mea e mai frumoasă!

8.

Cu șorțu 'n brău, cu măna 'n șold, ea cea șireată,
 Stă 'n drum, anume ca s'o vēd, să-mi facă 'n ciudă —
 De-ar fi, ce-ar fi, tu azi nu-mi scapi nesărutată!

9.

Îi plac poveștile, încet și la ureche.
 Și ce-î spuîu nou? Dac'o sărut fără poveste,
 E vecinic nouă pentru noi povestea veche.

10.

Eî, vezi cum ești! În prag la noi te-am prins de mână
 Și-am vrut să te cuprind, și pentru-atăta lucru
 Ai plâns și n'ai venit la noi o săptămână!

11.

De când eram noi mici, mi-ai fost ca soră
 Și prietenă mi-ai fost de când ești fată mare,
 Iar mama vrea d'acum să-î fiî, drăguțo, noră!

12.

Eû am de mult scriptura mea și-mî țin scriptura:
 Gurița fetelor cu săruturî s'astupă,
 Băeșilor eû le-astup cu pumnul gura!

13.

Vorbim restit și ne 'ngânăm răspunsul,
 Și 'n sat cred toți, că asta-î vrajba veche,
 Ear seara noi ne sărutăm p'ascunsul!

14.

Un trandafir s'a lăudat, că-î alb ca tine,
 Și-atunci un vânt l'a pălmuit, și trandafirul
 Din alb s'a făcut roșu de rușine.

15.

Ușor te 'nalți, când te-ai deprins să biruî greul—
 Ceî rēi mă-'njură! Nu știu ei, ce știu copiii?
 Pe cât smănțești, pe-atât de sus se 'nalță smeul!

16.

Ea rîde 'n plînsul meu! Dar ea atîta știe!
 Eū știu: Mi-e dragă, și n'aș vrea să-mî fie dragă,
 Dar draga dacă nu mi-ar fi, aș vrea să-mî fie!

17.

«Ierî ne-am certat! Și mi-e necaz că uit prea iute—
 Azi după ce m'a sărutat, mi-am dat de seamă,
 Că ierî juraî, să nu-l mai las să mă sărute!»

18.

E galben soarele sub nor, și-î galben lanul
 Prin care trecî, tu cea cu galbene cosițe —
 Știi tu de ce-am îngălbinit și eū sērmanul?

19.

Maî sfântă-î dragostea decât or-ce Psaltire —
Când ai drăguță, ești cu ea maî sfânt în cărcimă
Decât fără de ea pe prag de mănăstire !

20.

Eû om cu minte n'am vădut, să nu sfișiască
Nebun, când a iubit, dar drept e și aceea,
Că om cuminte n'am vădut să nu iubiască.

21.

Eû am drăguțe multe n'sat, dar nicî o fată
N'a zis că-î bine s'o sărut și să-î țin drumul,
Daș nicî că-î bine, când o las nesărutată.

V A R Ă

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Priviam fără de țintă 'n sus —
Intr'o sălbatică splendoare
Vedeam Ceahlăul la Apus,
Departe 'n zări albastre dus,
Un uriaș cu fruntea 'n soare
De pază țerii noastre pus.

Și ca o taină călătoare
Un nor cu muntele vecin
Plutia 'ntr'acest imens senin
Și n'avea aripă să măi sboare!
Și tot vėzduhul era plin
De cantece ciripitoare.

Privirile de farmec bete
 Mi le-am întors cătră pământ —
 Și spicele jucau în vânt,
 Ca 'n horă dup' un vesel cânt
 Copilele cu blonde plete,
 Când saltă largul lor vestmânt.

In lan erau feciorii și fete,
 Și ei cântau o doină 'n cor.
 Juca viața 'n ochii lor
 Și vîntul le juca prin plete.
 Miei albi fugiau cătră isvor
 Și grauri suri sburau în cete.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cât de frumoasă te-ai gătit,
 Naturo, tu! Ca o virgină
 Cu umblet drag, cu chip iubit!
 Aș vrea să plîng de fericit,
 Că simt suflarea ta divină,
 Că pot să ved ce-ai plăsmuit!

Mi-e inima de lacrimă plină,
 Că 'n ea s'au îngropat mereu
 Ai mei și-o să mă 'ngrop și eu!
 O mare e, dar mare lină —
 Natură, în mormântul meu
 E totul cald, că e lumină!

NEDUMERIRE

Țâț de rău ești, Doamne, Doamne!
Tu mă 'ntrebî grăbit și-aprins,
Dacă te-am iubit vr'o dată?
Ce-î cu tine? Ce te-a prins?
Dac' aș ști, eă ți-aș răsponde;
Cum să știă, că n'am de unde!
Eă la asta nicî odată
N'am gândit cu dinadins.

Tu mă știî. Eă rid într'una,
Număî de glumit mă țiă —
Eî, dar când mă 'ntrebî de-acestea
Par' c'aș vrea să nu măî fiă!
Lumea de durerî e plină,
Calea viețîî mă-e străină:
Tot așă 'mî vorbește mama,
Iar eă, băata, ce să știă?

Eă cu drag te vėd la horă,
 Ochiă tėi și toate 'mă plac;
 Oră ce-mă zici tu, nu mă supėr,
 Și cu oră-ce faci, mă 'mpac.
 Dar să stăm târđiă în noapte
 Tăinuind iubirea 'n șoapte
 Și să te sărut — ei, asta
 N'am putere să o fac!

Nu mi-am dat anume seama
 Nică odată, viața ce-ă!
 De-mă zici «dragă», rid cu hohot,
 Ascundėnd obrajiă meă,
 Tu te superă dintr'o dată,
 Mă faci proastă și 'ngâmfată,
 M'ameninți, c'o rupă cu mine —
 Rėu ce ești! și multe vreă!

O, de m'ăă lăsa vr'o dată,
 De-ăă fugi și m'ăă lăsa,
 Din grădina maiciă tale
 Eă o floare mă-aș fura
 Și-aș purta-o 'n sîn, o cruce!
 Când s'ar veștezi, m'aș duce
 Să te fur apoă pe tine;
 Nimėnuă nu te-aș măă da!

Maî aşteaptă! Cui dai biruri,
Dac' aştepti ce ți-e iubit?
Să zic da, nu-mi vine bine
Până când nu m'am gândit;
Să zic nu? Aș zice toate,
Numai asta nu să poate:
Par' c'aș plânge viața toată
Dac'aș ști, că te-am mâhnit.

Ei, acum ghicește singur
De te am eu drag ori nu?
Să mi-o spui de altă dată,
C'aș roși, să-mi spui acu —
Cumpănește bine toate,
Până mâne te socoate:
Și de vei ghici, tu 'mi spune,
Și voi zice cum zici tu!

POLITICĂ

Țremurî și vorbind te 'necî —
Par'că stai de silă!

Vrei să plecî! De ce să plecî?
Cât ești de copilă!

Dacă ai ceva să-mi spui,
Spune-o verde, fată,
Asta e, orî asta nu-î,
Ca să știu odată.

Că ai tată cu opt boî,
Că te jocî cu baniî,
Că vr'o câți-va 'n sat la noi
Te peșesc cu aniî,
Că purtată 'n sîn te veđî
De mătuși de toate:
Spune-mî pentru asta cređî,
Pentru asta poate?

Orî îţi par eū prea sĕrac,
    Să mĕ prind cu tine,
Orî nu-ţi sūnt de-ajuns pe plac?
    Bine, fată, bine!
Când mĕ vezi pe drum, tu plecî
    Nu mĕ laşi în casă —
Tot atît, că douĕ-zeci
    Altele mĕ lasă!

Crezi, de dor că nu mă pot
    Şi mi-e teamă tare
Că mĕ laşi cu dor cu tot?
    Prea te 'ncrezi, îmi pare.
Spune-mî tu, când te-am rugat
    Să 'mpărţim cununa?
Sūnt destule fete 'n sat
    Şi-mî găsesc eū una!

Plângi? Dar am vorbit glumind
    Tu de-o lună 'ntreagă
Te-ai ferit să te cuprind —
    Morî de asta, dragă?
Cum zimbeşti de drăgălaş!
    Când oiū vrea de-acuma
Să te strîng, să nu mĕ laşi
    Dar pricepe-mî gluma!

UN BASM

» **D**a veni să vă cuprindă
Un flăcău cu negre plete
Și frumos cum nimeni nu-î
Voî fugiți să nu vă prindă!
Ușa s'o 'ncuiați la tindă,
Că, de vă sărută, fete,
Veți muri de dragul lui!»

Și-a venit flăcăul, ci-că,
Un voinic cum altul nu e!
Și trei fete de 'mpărat
Grabnic s'aū ascuns de frică,
Numai fata cea mai mică
N'a putut grăbit să 'ncue,
Și-a rămas la sărutat —

De-a murit, eă nu ții minte.
Acest basm mî-'l spuse mama
Adormindu-mă, de mult!
Basm e mult de-aci nainte,
Și-am uîtat a lui cuvinte!
Ah de-ați ști să-mi dați voi seama,
Cum aș vrea să-l măi ascult!

Vreaă să știu, să știu sfârșitul
A murit copila? Vine
Iar flăcăul, de-a plecat?
Spuneți cum e isprăvitul?
Ah, eă nu 'nțeleg iubitul, —
Și s'a repetat cu mine
Basmul fetei de 'mpărat!

S P I N U L

Ș'a pus frumoasa pe-un rēzor;
Voinicul lângă ea de vale,
Să-î scoată spinul din picior.
Și ea plângea: «Un spin în cale!
De ce tot rîdî? Ah cum mă dor
Aceste risete-ale tale!»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ea are florî de crâng la sin
Și 'n pēr un trandafir sēlbatic
Și pērul ei de rouă-î plin.

«Ei las să rîd! Tu ai cules
Treî fragî, venind peste coline,
Și veđî cu ce mi te-ai ales!»
«Treî fragî? Și-atât e doară bine!
Căci n'am putut în deal să ies —
Treî fragî de-ar fi, sînt pentru tine!»

Cu ochii 'nchiși și strinși de tot
 Ea de dureri isbîa piciorul:
 «Ah, lasă-mă că nu mai pot!»

«Fricoasă ești!» Da! Te-aș vedea!
 «Fricoasă, eă? Așa e frica?
 N'aî milă de durerea mea!
 Nu-ți pasă!» — «Da! Ca de nimica!
 Ba 'mî pasă mult, că eă n'aș vrea
 Să-mî fie schioapă nevastica!»

Ea 'și potrivește floarea 'n pîr,
 Și-î înfloreșc zîbind obrazii
 Ceî albî, ca florile de mîr.

«Să fiă chîar schioapă, ce-î apoi?
 Că ce-ți-e drag, tot drag rîmîne!»
 «Eă nu zic ba! Dar uîte, Joî
 Ni-e nunta, dragă, e ca mîne —
 Tu cum să jocî? Sîrac-de-noî!
 Să stai la masă 'ntre bîtrîne».

Ea 'și ține brațul stîng pe pept,
 Și 'ncetișor desmeardă fruntea
 Flăcăuluî cu brațul drept.

«Eă ție vreaă să-ți fiă pe plac;
 Și n'o să joc, și ce-î cu asta?»
 «Așa-î! Dar eă? Eă ce mă fac?
 La nuntă-mă, bată-o năpasta,
 Să nu joc eă? De-aș ști că zac,
 La nuntă vreaă să-mă joc nevasta!»

Ea rîde-acum: «Nebun ce ești!»
 Flăcăul grabnic să ridică:
 «Eî îacă spinul Ce-mă plătești?»

«Vrei plată? Uite aî trei fragi,
 Si din cosiță-ți daă bujorii!» —
 «Și toată frunza de pe fragi!
 De dor de fragi să plâng feciorii?
 De florî dă-mă ochii tăi cei dragi
 Și pentru fragi dă-mă obrăjorii!»

Și ea-l lovește 'ncetișor
 Zîbind cu palma peste gură
 «Eă știu! Să cerî așa-î ușor!»

«Dar las acum! E Joî aici
 Și nimenî așteptând nu moare!»
 «Mă porți ca pe copiii micî! —
 Dar Joî să știî! Trei fragi și-o floare!
 Și Joî tu n'ai ce să maî zici,
 Că pentru multe-mă ești datoare!»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BCU Cluj Central University Library Cluj

CÂNȚECE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

I

Bea câmpia ploî vërsate,
Pomiî sucurî beaû din ea,
Marea bea din rîurî late,
Soarele din mare bea.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Luna bea raze de soare,
Totu 'n fire bea mereû —
Numaî eû să nu beû oare?
Tacî şi lasă-mă să beû!

II

 e bogată-î marea cu adâncurî marî!
 Plin e fundul mării de mărgăritari.

Vechile coroane prețurî aũ măi marî:
 Pline sunt cu totul de mărgăritari.

Dar când ride Rada, mărgăritărei
 Sunt pe lume oare scumpi ca dinții ei?

Ce bogat e câmpul înrouat în zori!
 Rouă 'n mărgărele picură din flori!

Ochiî plinî de lacrimî preț măi mare aũ:
 Scumpe mărgărele în aceî ochî staũ.

Dar ce preț măi are vinul, dragiî mei,
 Când aruncă 'n spumă mărgăritărei!

III

G^ooî, sînt umeriî rotunzi,
 Pîeptul gol — aș^a 'mbrăcată
 Trecî pe câmp, frumoasă fată!
 Cînd mă veđi, ascunđi de-odată
 Peptul tot. De ce-l ascunđi?

BCU Cluj / Central University Library Cluj
 De sub vîl nevrînd iți es
 Umeriî scâlđați de soare,
 Cînd te plecî să rupî o floare.
 Pentru ce zîmbești tu oare
 Și te plecî atît de des?

IV

Pe sînul alb al fetei, când iese 'n ziuă 'n prag
O salbă de mărgearuri se leagănă cu drag.

Când unor pietre moarte le dai atâta drept,
Atunci, eu viu și tînăr, eu ce-aș avea s'aștept?

Tu puî pe sîn mărgeanul, te 'mbeji de dragul lui-
Dar cât ai fi de beată pe mine să mă puî!

V

Schïop! Dar și eă am să mor:
De ce să mă supăr oare,
Dacă n'am două picioare?
Pot muri și c'un picior.

Locul meă e hotărît:
Iadul! nu'mă ajută ruga —
Iar spre iad oră mergă cu fuga.
Oră mergă schïop, e tot atât!

Și 'ntre schïopă găsești eroi:
Când e vorba de bėute,
Mergeți voi oră cât de iute,
Schïopul merge 'n pas cu voi!

VI

«**Ș**taî, iubito, la fântână,
Rece-așa, cu florî în mână —
Lasă 'n pacoste gânditul
Căci e primăvară 'n luncî!»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

El îi spune multe-multe,
Ei 'i place să-l asculte—
Și copila cea frumoasă
Crângul l'a 'ndrăgit de-atunci.

VII

«**S**ă n'am zi de veselie,
 † Să n'am florī de pus în plete
 Și să fiū de rīs la fete,
 Dacă te mai las să puī
 Mâna ta de-acum pe mine!
 Intre noi, să știi tu bine,
 Dragoste de astă-đi nu-ī!»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Astfel jură ea 'n mânia,
 Pleac' apoī pe șes ușoară —
 Dar, cu ochī de căprioară,
 Ea privind pe cel rămas
 Ne 'ncetat în ochī îl ține:
 Și vĉđēnd că 'n urmă-ī vine,
 Tot mai mult slăbește 'n pas.

VIII

Heri pe-un trandafir de câmp
Am văzut un bobocel;
M'am oprit în drum și-am stat
De povești cu el.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Multe dînsul mi-a răspuns,
Dar mai multe mă 'ntreba —
Dragă, știi de ce-am vorbit?
De gurița ta!

IX

În noaptea 'n cap, din casa lor
 Pe viscol am plecat,
 Și 'n deal m'am răzimat plângând
 De-un paltin fulgerat.

Și Oltul ca un leu rănit
 Gemea la cotitură
 Și trist vuia de-al toamnei vânt
 Intinsele păduri.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Părea că-mă plânge 'n jur cu drag
 Un glas de turturea —
 Și mă durea un singur gând:
 Că lumea nu-î a mea.

Ca pe-un pahar eu jos s'o pun
 Jos sub piciorul meu
 Și s'o sfărîm și să mă prind
 De pîept cu Dumnezeu.

X

Voï sălcii triste 'n cimitir,
V'aud șoptind dușos în noapte,
Voï despre ce vorbiți plângând?
Ce taîne spuneți voï prin șoapte?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

«Vorbim de morții, care dorm
Sub noï, vorbim de dusul bine —
O, las', că nu va trece mult
Și vom vorbi și despre tine!»

XI

Ah, cât ești de frumoasă, doamnă,
 Când stăm de vorbă amândoi,
 Dar mai ales când spuî blasată
 Că viața asta e noroiu.

Mi-arăți briliantata mână
 Și obositul cap ți-l plecî —
 Ești întruparea frumuseții
 Visată de poeții greci.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Tu mă omorî cu ochii nobilî!
 Răceala ta m'a fermecat,
 La foșnetul cel cald al rochiî
 Dintr'un copil mă simt bărbat

Și-atunci când rîdi aristocratic
 Cu vecinicul tău *mon-ami*,
 Ah nu 'nțelegi, sublimă doamnă
 Cu ce *plaisir* te-aș pălmui!

XII

Eu am plecat în urmă-î și-am prins'o de vestmânt -
 Ea sta pe loc ca moartă cu ochii la pământ.
 «O, nu fii supărată! Zi-mi numai un cuvânt!»

Ea a glumit cu mine, iar eă — ce fîară sînt!
 Ea a 'nceput să plîngă de asprul meu cuvânt —
 Și-acum ea stă ca moartă cu ochii la pământ.

«O nu fii supărată! Zi-mi numai un cuvânt!»
 Eă aș fi vrut mai bine să intru în pământ
 De cât s'ajung și cîasul durerii ce vi-o cînt!

XIII

De-aicî culege fata fragî —
 De-o zi nu te-a văzut, copile,
 Și-o zi e lungă cât trei zile
 Când nu se ved doi oameni dragi,
 De-atâta vreme dragi.

De-aicî adună fata florî —
 De dragul cui le mai adună?
 La ce ți-ar fi o floare bună,
 Când plângi mereu și-ai vrea să mori!
 Ai vrea 'n curînd să mori!

Ea rumpe crinî de pus la sin,
 Dar desfoindu-î, umple vîntul —
 Ah, dacă ți-ar orna mormîntul
 Măcar aceste florî de crin,
 Florî veștede de crin!

XIV

Țu o vĕd ades pe stradă,
 Palidă cu pași grăbiți —
 Rătăcită-î e privirea
 Și obrajii desfloriți.

Uneorî un ris ironic
 Inflorește-obrajii ei,
 Cine știe ce-î durerea
 Astei palide femeî!
 BCU Cluj / Central University Library Cluj

Mi-aũ spus mulți că e nebună
 Și rîdeau. Eũ n'am crezut,
 Și-am voit s'o 'ntreb odată,
 Dar am stat în față-î mut

Și-am plecat fără de vorbă
 Și cu ochiî la pământ
 Par'că eũ m'apropiasem
 Un profan de-un lucru sfânt!

XV

Mâna el domol o pune
 Peste pieptul mândrei fete
 Și-o desmeardă, ca s'o 'mbune.
 Dar ea mâna i-o aruncă
 Indărăt, ca să-î arete
 Că-î mânie 'ntre ei doî,
 Murmurând se 'ntoarce-apoi
 Spre părete.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Plânge, ca s'o lase 'n pace,
 Și se sbate prefăcută —
 Și la urmă dânsul tace.
 «Doarme?» Zice ea cu șopot
 Și mult timp rămâne mută,
 Ridicată 'ncetinel,
 Ea s'apleacă peste el
 Și-l sărută.

XVI

De ce te 'ntrebî tu, Xinte, oare
 Că dacă morî mai vezi vr'un soare,
 Mai poți iubi, auzi vr'un cânt?
 Le ai aceste pe pămînt —
 Ce vrei cu viața viitoare?
 Cu orî ce om o lume moare.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zică, nu? Dincolo de morminte
 Trăim tot noi ca mai nainte,
 Continuă ceia ce-a fost?
 Ei bine dar, tu ești un prost,
 Și 'n viața ceialaltă, Xinte,
 Cum poți să crezi, că-î fi cuminte?

XVII

Țierdut privesc în urma ta,
Când tu îmi treci pe dinainte,
Ca Hamlet palid urmărind
Fantoma mortului părinte.

Frumoas'ăi fost și cum te-ai stins
De-atâte ori mi-o zic cu jale —
Azi te urăsc, și totuși stau
Privindu-te cu drag în cale.

Tu-mă ești un jalnic suvenir
Un nor, când a trecut furtuna;
Tu treci prin sufletul meu trist
Ca 'n nopțile de toamnă luna.

XVIII

Mamă, sunt silită eu
 Să-î tot vęd în vis mereu
 Ochiî de jăritic?
 Sar prin somn, mi-e somnul greu
 Visul mi-e sëlbatîc.

Ca să uit ce-am învățat,
 Tu mi-ai așternut în pat,
 Tröscot și sulfine
 Dar în zorî m'am deșteptat
 Tot cu focu 'n mine.

Mamă, de 'nzădar aștept!
 Azi așterne-mî pe sub pîept
 Florî de mătrăgună;
 Mamă, vreaî să mă deștept
 Măne 'n zorî nebună.

XIX

Ţomule cu multe plete și cu alb vestmânt de florî
Dacă-mî veî vedea iubitul, spune-î c'am eşit din zori
Să mă plimb pe luncî! Să vie, că-l aştept aici afară:
Primăvară-î lunca toată, sinu-mî altă primăvară.

•

XX

*Ș*ei beu nectaruri; sunt nebuni, ca beu?
 Evoe, da-mi cupa! Ce fac ei, fac eu!

Cei s'raci duc greul: dar il duc de plac?
 Evoe, da-mi cupa! Si eu sunt s'rac!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anii trec intr'una: rupi tu cursul lor?
 Evoe, da-mi cupa! Mane pot sa mor!

Beii suntem de grija: toti traim plangend!
 Evoe, da-mi cupa! Beat sa mor cantand!

XXI

Unde-î apa măi adîncă,
 Nu ridică haina lor —
 Nu-î frumos ca să-și arate
 Pulpa golului picîor,
 Și-apoi sunt și plopi pe malurî
 Și ei vîd și spun ușor.
 Indemnate de rușine,
 Ele lasă mult măi bine
 Să se ude haina lor.

Unde-î măi puțină apă,
 Iși ridică haina sus —
 Ah și sunt flăcăi pe malurî!
 Sunt, dar cine i-a adus?
 Să priviască 'ntr'altă parte!
 Și de vîd, ce-aũ ei de spus?
 De cât hainele 'nmoiate
 Tot măi bine e s'arate,
 Gol picîorul cît de sus.

XXII

Când Arhangelul, sunând,
Va veni să mă desgroape,
Eă, cu silă deschidând
Amorțitele pleoape,
Somnuros în loc de rugă
Grabnic îl voiu întreba:
«Știi vr'un birt pe undeva?»
Și vr'un birt de-o fi pe-aproape
Am s'o rup la fugă!

XXIII.

O, vezi-l tu cum e! Odată
 M'am prefăcut că-s supărată
 Și-am zis: «O, du-te!» Și s'a dus.

Cât e de rău! El doară știe,
 Că lui nu-î pot ținea mânie,
 Și-atuncî, atuncî de ce s'a dus?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Și de i-am fost vr'o dată dragă,
 N'avea el cap să mă 'nțeleagă,
 Că rea doar într'atâta nu-s!

O, spune-mî tu, ce mă voiî face?
 Un om am și eî care-mî place
 Și vrajba 'ntre noiî doî s'a pus.

XXIV

În cuvânt aş vrea să fiu!
Căci atunci eă m'aş ascunde
Chiar în versul care-l scriu.
Tu citind, pierdută 'n gânduri,
Stichul meu de nouă rânduri,
N'ai şti cât eşti de-amăgită!
Tu-ţi prea temi guriţa ta,
Dar eă tot te-aş săruta
Dintr'al treilea vers, iubită.

XXV

Ei veselî repetau cântarea
Ciocnind paharele în cor —
Eû mi-am lăsat pe mână capul
Şi n'auđiam cântarea lor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Depărte 'n văi e o căscioară .
Cu prispă netedă de lut,
Şi mama coase, şi-a eî lacrimî
Staû umede pe ce-a cusut.

XXVI

Mă temeam că ea va plânge. Vorbele ce le-am ales
Mă-aŭ vedit prea mult gândirea cea atât de
vinovată —

Grabnic ea plecându-și ochii, i oșie s'a făcut de-odată,
Dar grăbit nălțându-î iarăși mă privia ca supărată
Și zimbăa 'ntr'aceiași vreme, ca să cred, că n'a 'nțeleș!

XXVII

Șărută soarele cu drag pământul
 Și florī de prin câmpii sărută vântul

Isvoarele săruta roșii florī
 Și roua lunci și văi sărută 'n zori.

Azi-mâne poți să fii de moarte sărutată,
 De ce te temi de sărutări tu, fată?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nu veți cum să sărută nor cu nor
 Răsare foc ceresc pe buza lor!

Sunt fulgere, puteri răsbunătoare:
 Tot omul, sărutat de ele, moare!

Dar nici odată 'n lumea asta nu s'a dat
 Să vezi amor de fulger sărutat.

Au fulgerile scop! Nu cad pierdute,
 Cad tot în cei ce nu vreau să sărute!

XXVIII

Arde moartea 'n foc ca bradul!
 Numai trejii 'n ghîră-î cad:
 Ea pe beți nu-î duce 'n iad,
 Ca să nu-î revolte iadul —
 Și-acum ciuda ei pe mine,
 Că-s tot beat, când dînsa vine!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar mî-a spus cu mult necaz,
 Că pîndește 'nfrișată
 Pîna voiî fi treaz odată!
 Ce? Mă ducî când voiî fi treaz?
 De-î așa, fă-ți moarte cruce,
 Că 'n curînd nu mă veî duce!

XXIX

Heri ca azi și azi ca mâne —
| Pitpalaciî cântă 'n grâne,
Crinul a 'nflorit în văi!
Uite, cum se prind de brâne
Fete 'n horă cu flăcăi!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Luncile sunt toate-o floare —
Azi e zi de sărbătoare
Și pe luncî aleargă toți!
Fată, când ai luncî și soare,
Ce mai stai să te socoți?

XXX

Fie osândiți, mergând pe cale
 De-odată liberi se vedeau,
 In calea lor de-î întâlneau
 Copilele vestale.

Cât de frumoasă-î poezia
 Acestei mântuirii în drum
 La noi, cu prosa-ne de-acum
 S'a 'ntors filosofia.

Azi fetele să pun la pândă,
 Cu foî de zestre 'n cale-ți es,
 Și tu din liber te-ai ales
 Cu vecinica osândă!

XXXI

Mama zice din scriptură:
 «Dacă doi prietenî aî,
 Vrînd să dai a ta' avere
 Unuîa, căruî s'o dai?
 Unul tace, altul cere
 'Cest din urmă-î prefăcut —
 Dă-o dar cui n'a cerut!»

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Eû explic cuvîntul mamiî:
 «Mamă eû te-am priceput!
 Tu-mî eşti dragă, tu şi-o fată:
 Tu-mî tot cerî să te sărut,
 Ea nu-mî cere nicî odată.
 Şi după scriptura ta,
 Ghicî, pe cine-aş săruta».

XXXII

Ţinîi vreî să aibă multe,
 Alţii vreî să aibă tot —
 Două lucruri cer eî numai,
 Două ah! şi nu se pot!

Eî aş vrea să fiî un fulger,
 Să scobor tunând din cer,
 Să orbesc o lume 'ntreagă
 O clipită, şi să pier!

Şi 'n mormént, culcat pe spate
 Eî să simt că nu mai port
 Greul vieţii, să am vecinic
 Conştiinţa că sunt mort!

XXXIII

La pământ cu talpa goală!
Vinul vechiū să-l bem din oală!
Și-obosiți, când încetăm,
Capul să ni-l răzimăm
La vr'o frumușică 'n poală —
La pământ cu talpa goală;
Haid copii, să ne 'mbătăm.

XXXIV

Era în noaptea învierii,
 În genunchiatului popor
 I se cânta legenda sfântă
 A marelui Mântuitor.

Nepăsător ești stam de-alături
 Privind modernii cărturarî —
 O copilă 'ngenunchiată
 Mă tot privea cu ochi mari.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vădând, că singur în picioare
 Așa nepăsător rămân,
 Mi-ai zis naiv și cu mustrare:
 «Da ce? matale ești păgân?»

A fost un fulger mititica,
 Și în genunchi ești am căduț
 Ca un fricos în fața morții;
 Și 'n clipa asta — am creduț!

XXXV

Fie ne 'nchinăm, Stăpâne !
Dă-ne apă, când nă-e sete ;
Când nă-e foame, dă-ne pâne !
Dar tu schimbă apa 'n vin ;
Pânea pune-o pe la fete
Și pe la neveste 'n sin,
Și-apoi las', Părinte mare,
Să șī-o caute fie-care
Ca un drept și bun creștin !

XXXVI

De Caraïman ai pus o cruce,
 Creștin și tu, ca toți ai tăi —
 Dar vântul a venit cu vuet
 Și-a smuls'o aruncând'o 'n văi!

Acolo 'n creștetul de munte
 Tu dovediai, că 'n Domnul creștii,
 Că dînsul e stăpân și-acolo!
 El rîde însă de dovezi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

E blasfemie să puî cruce
 In cerul Lui, într'acel loc
 In care Dumnezeu e totul —
 El arde crucea ta cu foc!

Nu 'n vîrf de munți să pune crucea
 Și dac'o puî ești un nebun!
 Crucî puî pe pept de om nemernic
 Și prin bisericî crucî se pun!

XXXVII

♪ Când vii, la pălărie port
    Și eă o floare;
Când îmi zîmbești, în peptu-mă mort
    Răsare soare;
Neliniștit când te aștept,
    Ah cum mă doare;
Și când nu vii, simțesc în pștept
    Că viața 'mă moare!

XXXVIII

Anima dacă ți-ar fi
                                     Mănăstire,
 Tu frumoaso și suptire,
 Mâne m'aș călugări!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nimeni legea de creștin
                                     Să n'o strice —
 Te-aș ținea la pept și-aș zice,
 Că țin legea pe deplin.

Noi am fi ascunși prin văi!
                                     Sărutarea
 Știi ce-ar fi? Cuminecarea.
 Iar psaltire — ochii tăi.

Să tot cânt, să cânt mereu
La prohimenî!
Cântăreţ să n'am pe nimenî,
Cântăreţ de-ajuns sunt eu!

Dar cu asta nu mă 'mpac,
Cu nimica!
Eu aş cere la Vlădica
Slujbă de trei popî să fac.

Ei, dar uite cum aş vrea,
Frumușică:
Mănăstire-atât de mică
Numai eu să 'ncap în ea!

XXXIX

Țraiful când ți se urește
Lasă-ți totul și iubește.

De te doare-o grijă grea,
Nu te plânge! Tacă și bea!

Iar vr'un dor de te frământă
Ca să te mângăi, tu cântă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Trei aceste leacuri sânt
Sufletului pe pământ.

Tu să 'ncercă cu toate-trele —
Dar când n'afi leac în ele

Moră și nu trăi nebun,
Moră că numai mort ești bun!

XL

Fa noi sunt forme, forme toate!
Suntem creștini, ferească-Domnul.
Noi nu mai cugetăm nimic,
Și-un cap deștept, care socoate,
Infam e, căci ne strică somnul,
E proclat eretic.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

O, Crist, tu osândit de soarte!
De te-ar renaște noaptea gropii
Și de-ai veni și-ai explica,
Te-ar condamna la moarte popii,
Ca pe-un nebun te-ar da la moarte,
Că-ți tulbură legea ta.

XLI

Facă versurile mele
Ar fi salbă de mărgele,
Fetele m'ar cumpăra!

De-ar fi cărți de joc, hai hura!
Numai cu literatura
Doamnele s'ar ocupa!

Iar de-ar fi pahare pline
Eū m'aş îndrăgi de mine
Şi mereū m'aş recita!

XLII

Pe Bistrița, cântând
 O tină ră fecioară
 In vânt având vestmântul
 Și 'n pěr vuindu-î vîntul,
 Cu pluta eî ușoară
 Trecea 'n amurgul zilei —
 Pe Bistrița cântând.

Inchise între stânci
 Sêlbaticele ape
 Gemeaŭ ca 'n agonie
 Albastre de mânia,
 Isbindu-se sê scape
 Cu vuet și cu vaet —
 Inchise între stânci.

La cârma plutei sta
Copila zîmbitoare:
Mireasă-î astă fată
Cu moartea cununată!
Și 'n stingerea de soare
Părea un chip din basmurî --
La cârma plutei sta!

Privind în urma ei,
Vedeam cum dînsa trece
Rîzînd pe lângă stîncă —
De nu vinîa adîncă
Din ceruri noaptea rece,
Și acum aș fi acolo
Privind în urma ei!

XLIII

Amel i răsare peptul alb și plin de sub veșmânt,
Răzimat de șold adoarme brațul drăgălașei fete,
Inclinat ea ține capul cel îngreunat de plete
Și lipită de picioare-î, rochia saltă 'ncet de vânt.
Ea stă 'n drum. Și-î suptirică și puțin ea stă plecată
Și-și acopere cu-o mână obrăjorii ei frumoși,
Indrăsneți purtându-și ochii cei atât de rușinoși
Printre degetele palmei, zîmbitoare și șireată.
Spune, dragă, ai tu gândul să încurci pe trecători,
Orî ai anumit pe unul și vrei astăzi să-l omori?

XLIV

Eu, ulciorule de lut,
Am avut aceeași soarte
Amîndoi dintru 'nceput —
Eū din tine m'am născut
Și de-apururī după moarte
Iar vom fi același lut!
Astăzi plâng și te sărut,
Că 'mī ești singurul meū bine
Și ești lut și tu ca mine,
Din etern am fost un lut,
Dar o soartă 'ntimplătoare
Te-a făcut ulcior pe tine:
Om pe mine m'a făcut;
Ah, întors era mai bine!

XLV

Foamna târziu
 In noaptea cu lună,
 Cum vijăie codru
 Și geme și sună!
 Din nordul cu neguri
 Un vuet răsare
 Și vine și crește
 Mai iute mai tare:
 Iar codrul aude,
 Puternicul rege
 Aude prin noapte
 Și bine 'nțelege
 Al oștilor vuet
 Din norduri pornite —
 El vrea să răscoale
 Puteri obosite
 Și 'njură și urlă,
 Că-și simte perirea.
 Și galben să face,
 Nu poate s'adoarmă
 Nu-și află nici pace,
 Și tremură codru
 Cu inima ruptă
 De spaimă, se sbate,
 Cu vintul să luptă,
 Pocnește și sună
 Și-și urlă durerea,

Căci vîntul îl prinde
Și-l ștrînge de mijloc
Topindu-î puterea!
Și codrul se ndoaie;
Și-l biruie vîntul
Rîdînd îl sugrumă
Și-î rupe vestmîntul
Și pîrul i-l smulge
Și 'n vîi îl aruncă.
Un țipet resare
Pe deal și pe luncă:
Grăbitele pasări
Cu vuet aleargă
Și norii vin stoluți
Pe 'ntinderea largă,
De spaimă s'ascunde
Pîrîul sub ghiață —
Și regele codru,
Din ultima viață
Suspînă vîdîndu-și
Pustiul, și geme
Și cade pe spate
Și moare cu fruntea
Pe peptul naturii
Și moare natura
De jalea pîduri
In toamna târziu!

CUPRINSUL

	<u>Pag.</u>
1. Noapte de vară	5
2. Mânioasă	8
3. Nu te-ai priceput	11
4. Fatma	14
5. Nunta Zamfiriș	16
6. Cântecul fusului	24
7. Balada albaneză	28
8. Armingeni	30
9. Rea de plată	33
10. Fata morarului	35
11. Crăiasa zinelor	37
12. Puntea lui Rumi	44
13. Gazel	51
14. Rugămintea din urmă	53
15. Logică	57
16. Romanță	58
17. Cântec oriental	60
18. Poet și critic	61
19. Vântul	64
20. Vestitoriș primăverii	68
21. Zobail	70
22. Pe lângă bci	74
23. Rada	76
24. Trei, Doamne!	83

	Pag.
25. La oglindă	87
26. Calul dracului	92
27. Nușa	94
28. El-Zorab	96
29. Toț-sfinții	105
30. Supțirica din vecini	108
31. Numaï una	110
32. Regina Ostrogoților	113
33. Brăul Cosinzeii	117
34. Dușmancele	122
35. Costea	127
36. Somnul codrilor	132
37. Recrutul	135
38. Carol IX	140
39. Fragment	144
40. Popasul țiganilor (După Geibel)	146
41. Moartea lui Fulger	148
42. Cântec barbar	159
43. Gazel	163
44. Păstorița	165
45. Jertfele împăcării	167
46. Prahova	175
47. La părâu	183
48. Ritornele	187
49. Vara	192
50. Nedumerire (După Strodtmann)	194
51. Politică	197
52. Un basm	199
53. Spinul	201
54. Căntece I—XLV	207—254

BIBL. UNIV. CLUJ-N.

Nr. 3120 1995